

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
1-hasábos pént sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Nyiltár pént sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kaszinó-botrány.
- Fordulat a ciankálts főhadnagy ügyében.
- Az aradi mandátum.
- Apróságok Kiss Mihályról.
- Aktuális tréfák.
- Kulisszatitkok.
- Kisasszony az órszobában.
- A vértanúk, meg az illeték.
- Álarcos bál.
- Tarkaságok.

Fejezetek

egy ifju párt szerelmeiből

Arad, január 15.

Ahogy a tükörbe néz és homlokát a hideg üveglaphoz szoritja — a Szomaházy öregedő méltóságos asszonyai szokták így csinálni, — már nem is lát olyan fiatal magán. De kifogyhatatlanul, de szívós akarattal egyre kendőzi magát; hol egy új program-pontot dörzsöl az arcborára, hol egy nemzeti jelszónak flastromát s így mégse látszik rajta az elmúlt éveknek, az elmúlt szerelmeknek nyoma. Es ő, a Néppárt még mindig üde, fiatal és csábító akar lenni; új csilgként hódítani, mintha nem is tiz-tizenöt éve, hanem tegnap lett volna, hogy szegény Zmeskál karján az első politikai táncoskoron megjelent.

De ha elgondolja, hogy ez alatt az idő alatt mennyit és milyen sokféleképen szeretett: akkor a sok re-

gényhez képest is fiatalnak kell éreznie magát.

Összevissza keveredik az agyában ez a sok parfümös, lázas, lihegő emlék. Hogy gyűlölte Wekerle Sándort, a mikor először szerepelt a nyilvánosság előtt; és azután ő volt az egyetlen, aki a magára hagyott, meg-rugdalt, divatment Wekerlének keblére borult. Eszébe jutnak mágnás barátai, a kik révén olyan előkelő volt. Grófok, hercegek, sőt főhercegi rangban járók látogatták, kocsiztatták. Aztán egyszer, az igazi hisztéria szeszélyességével, lecsapott a bundaszagu nép, a nadrágot nem viselő parasztok közé, sőt a tőkere agyargó munkások mellé, elannyira, hogy ha nem vigyáz magára, keresztény-szocialista párttá vedlett volna. Az udvari bálókra is vágyott egyszer. Ugy kacérkodott a Burggal, trónörökösrel, egész Béccsel. Büszke volt rá, hogy őt tekintik a leglojalisabb pártnak, őt, aki a királyról is megfélekedett, amikor a császár felé fujta tenyeréről a pusztakat. És — egyszerre csak ott állt a barrikádokon, amelyeket a császárral harcba szállt nemzeti ellenállók raktak, összetört miniszteri székekből, a vármegyeházák kapufélfáiból. Milyen bájjal tudta ő is a kamarillát, az átkos Béccset, a gögös udvart szidni, a kurucoknál is kurucabban visitani az alkotmányért. Hát a függetlenségi párttal hányféleképp volt! Egyszer, az egyházpolitika idején, szí-

goru fasében; azután, mikor a kormányképesség kívánta, szorosan össze-ölelkezve. A hajpora, meg a pirosítója mind rajta maradt, meglátszott a függetlenségi párt attiláján a szenvedélyes jelenetek után. És amikor összekapott vele, a viszonyuk fölbomlott, olyan édes gyönyörűséggel tudta ingerelni, csufolni, gyalázní, izgatni, sárba rántani a régi szerelmeit, a hogyan csak régi szeretők tudnak bánni az egykori barátjukkal. Valóban, a parlamentben alig volt izgatóbb, regényhez jobbanillő, drámának jobban kínálkozó jelenet, mint amikor ez a pikáns pörpatvar zajlott le.

Új barátokat keresett: a hatvanheteseket. Velük is volt már rosszban; de hát nem muszáj mindenre visszaemlékezni. A hatvanhetes koncentrációban próbálta a maga kicsi érdekeit elhelyezni úgy látszik, ők jutnak a hatalomhoz; s nekik lesz módjukban az ő ruha- és ékszerszámláit kifizetni; a ruhák alatt a hatalmat, a butonok alatt meg a mandátumot értve.

Csuf népek... Az ő kacérkodását észre se veszik. Sőt: összebarátkoznak újra az egyetlen emberrel, akinek ő sohase kellett, aki mindig ellensége volt, aki nyíltan lenézte, mellőzte: Tisza Istvánnal.

De amint idegei az első rohamot kiállották, mindjárt visszatért a régi, finomul számító, érdekeire vigyázó feje, asszonyi raffinérijája. Es újra eltalálja a helyet, ahol a gavallérokat

A zsirfoltok.

Írta: Szomaházy István.

Tik-tak, tik-tak, mondta a karneol-oszlopos vén óra, mely körülbelül félszáz esztendő óta kísérte figyelemmel az idők járását. Tik-tak, tik-tak, mondta aztán újra és még serényebben és öreges, tremolózó érhangon verte ki a reggeli hét órát. És az órnagy, aki legénylakásának egyszerű vaságyán hevert, e hangokra fölnyitotta a szemét.

Az órnagy egy percig merengve nézett a plafonra, aztán hirtelen mosolyogni kezdett. A vén hadfinak, aki tíz év óta a kis helyőrség garnizonjában szolgált és a nagy hadgyakorlatokon kívül jóformán csak a kisváros gyakori tetőtűzeinek szentelte minden éberségét és figyelmét, most egyszerre eszébe jutott a lefolyt éjszaka, melyet a helyőrség vidám tisztjeivel együtt töltött el az Arany Kereszt éttermében. Az órnagy nem igen beszélt, csak macskamódjára duruzsolt: a jókedvnek nála ez volt a legmagasabb fok. Mivel a jó élet folytán meglehetősen elhízott, cécók alkalmával alig vett más részt a közös jókedvben, mint hogy elégedetten ivott és szuszogott. Közben leereszkedőleg morgott valamit a bajusza alatt, amiből az alantas tiszték egy jöttát se értettek, de azért kötelességszerűleg elismerő kacagásban törtek ki. Most, hogy vaságyon hirtelen fölébredt, megingt jóízűen elnevette magát; eszébe jutott ugyanis néhány epizód a múlt éjszakáról, ami szerinte örületesen kolosszális volt. Nehogy a nyájas olvasó helmi falrengető tréfákra gondol-

jon, el kell árulnom, hogy a kövér órnagy igen sajtáságos dolgok fölött kacagott. Például: a korcsmáros tévedésből kést adott a grog mellé, a főhadnagy dogja felhőrpintett egy pikkoló kapucinert, a kapitány meggyújtotta az ujságot, ami mellett az állatorvos elaludt. Az órnagy szemében ugyanis a hasonló epizódok az emberi elmesség netovábbját képviselték.

Az órnagy tehát jóízűen elnevette magát s készüléteket tett arra, hogy a vaságyból kiugorjék, mikor pillantása az ágy mellett álló székre esett; a széken egy felbontott távirat feküdt. Az órnagy arcán erre megkövesedett a nevetés s a szívébe jég hideg borzadály költözött. Álmodta-e már, barátságos olvasóm, hogy nyugodtan léptél le a villamosvasut lépcsőjén s e közben hirtelen észrevetted, hogy egy tizezer lábnyi mélység tátong feketén a lábad alatt? Az órnagy körülbelül eképpen érezte magát és a vér úgy ellepte a szívet, hogy asztmatikus fuldoklás vett rajta erőt. Megsemmisülve dőlt vissza vánkosára és az első gondolat, mely agyvelejének borzasztó khaoszából kibontakozott, ez volt: Ezredesség, katonai karrier. Isten veled!

A szegény órnagy megsemmisülve dült vánkosára, mert tényleg oly hallatlan szerencsétlenség történt vele, a mihe hasonlóra az egész világtörténet nem emlékszik. Az órnagy elaludta a félhétórát vonatot. Tegnap este távirat érkezett a tiszti kaszinóba, mely röviden jelentette, hogy Imre főherceg, a főfelügyelő, szemlét tart a kisvárosi garnizon fölött s a félhét órattal megérkezik a sódberányi állomásra. Sietve kiadták a parancsokat, a kaszárnyában fátyla mellett

dolgoztak s a tiszték később összegyűltek az Arany Kereszt éttermébe, hogy a szükséges dolgokat megbeszéljék. Vacsora után váratlanul jókedvük szottyant, a hadnagy hortobágyi betyárnótákra tanította a cigányokat s az órnagy szapora tempóban, csöndesen szuszogva hőrpintette ki egymás után a grogkos poharakat. Csak négy felé került ágyba s mikor levetkőzött, megdöbbsé tő józansággal ezt mondta magában:

— Két óra hosszat aludni fogok és félhétre odakünn leszek az állomáson.

Oly biztosra vette, hogy fölébred, hogy bő biskoló inasát meg se bízta a keltéssel. Harminczéves katonai pályája alatt úgy megszokta az idegei szubordinációját, hogy mindig abban a percben ébredt, amelyikre lefekvés előtt gondolt. Mint történt mégis, hogy most félórával többet aludt? A szegény órnagy semmitse értett az egész dologból, csak azt tudta, hogy a pályafutásának vége szakadt: az Isten se menti meg attól, hogy félév múlva penzióba küldjék. A főherceget egy lélek se várta a pályaudvaron, minden hajszála az égnék meredt, mikor erre a hallatlan szerencsétlenségre gondolt. Egy pillanatig gyerekes kifogásokon tépelődött: talán jó lenne, ha a táviratot letagadná, vagy valami súlyos betegséget jelentene. De rögtön belátta, hogy lehetetlen tervekkel foglalkozik: a táviratot beirták a hivatalban, a betegséggel pedig szemérmétlenség lenne előállani az Arany Keresztbeli jókedv éjszaka után. Az órnagy behunytt szemmel dőlt hátra. Kétségtelen volt, hogy mindennek vége van...

keresnie kell. S újra nem feszélyezi a múlt, nem tart a még frissen élő emlékektől. Levelet ír a függetlenségi párt ak. A jómódu örökösöknek, akik valaha a barátai voltak. A fiuk összeveszttek, de ha megint kibékülnek, megint az övék lesz a vagyon. És ír nekik levelet, háromszinű levélpapíron, tulipán-illatú: „Fiuk, béküljétek össze, — azután pezsgőzöttek újra velem a Koalíció-kaszinóban. A nemzet érdeke kívánja ezt; ha mi jól élünk, bizonyára a nemzet is jól fogja magát érezni.“

Ezt a levelet elvitték tegnap este a két függetlenségi párthoz. Vajjon ezek is olyan gyöngék lesznek, mint a legtöbb gavallér szokott lenni, mikor a régi barátja újra kiveti felé a hálóját? +

Kaszinó-botrány.

Kibuktatott országgyűlési képviselő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Különös eset történt Hatvanban. Csépany Géza, a kerület országgyűlési képviselőjét, aki különben a városnak diszpolgára, nem vették föl a kaszinó tagjai közé.

Csépany Géza már vagy tíz esztendő óta nem tagja a hatvani kaszinónak. A múlt napokban a kaszinó elnöke arra kérte, hogy lépjen be a tagok sorába és a minap tartott választmányi ülésen az elnök és alelnök ajánlották föl vételre a képviselőt. A szavazásnak azonban az a kinos eredménye lett, hogy Csépany fölvétele mellett ketten szavaztak, ellene pedig öten.

Hatvanban valósággal a botrány ingerével hatolt a publikumra ez a választmányi határozat. Mozgalom indult e miatt a kaszinó feloszlására, vagy hogy a megsértett képviselőnek úgy szerezzenek elégtételt, hogy a kaszinó disztagjává válasszák.

Csépany Géza pedig provokáltatta a választmányt a szavazáskor jelen volt tagjait,

akik bocsánatot kértek tőle. Erről az ügyről különben „Hatvan szégyene“ címmel a következőket írja egy ottani újság:

Az ajánlatba hozott tagok felvételére vonatkozó titkos szavazás gyors tempóban folyt. Az ajánlottakat mind felvette a választmány, Csépany Géza országgyűlési képviselő kivételével, kire igennel ketten, nemmel pedig öten szavaztak. A szavazás eme megfoghatatlan eredményét az ülésen jelen volt választmányi tagok egy része észre sem vette, úgy hogy az csak az ülés befejezte után jutott általános tudomásra.

Az eset úgy történhetett meg, hogy a közfelfogás szerint az ajánlott tagok egyike ellen sem kívánt senki sem szavazni s merőben lehetetlennek tűnt fel még annak a gondolata is, hogy akad valaki, aki éppen a kerület országgyűlési képviselője s a város diszpolgára ellen szavazna. Pedig egyes választmányi tagok erre készültek, de oly gondosan titkolták szándékukat, hogy senki sem fogott gyanút s így a szavazásokban is aránylag kevés tag vett részt.

Az ülés után viharos jelenetek játszódtak le a kaszinóban. A jelen voltak híret vevén a történeteknek, élesen elítélték ezt az eljárást s huszonketten nyomban kilépési nyilatkozatot irtak alá. Még aznap este terjedt el a történet híre a városban s a kilépési ívet számosan aláírták meg aznap. A következő napokon egyre növekedett a kilépni szándékozók száma, úgy, hogy értesülésünk szerint eddig mintegy hatvanan irták alá a kilépési nyilatkozatot. Amint a jelek mutatják, a kaszinónak csak kis töredéke maradt vissza.

A közvélemény ily nagy arányú felindulására az a néhány választmányi tag, aki Csépany ellen szavazott, egyáltalán nem volt elkészülve.

A választmányi ülés után felhangzó első tiltakozásokra nagy egykedvűséggel emlegettek, hogy mindenki úgy szavaz, ahogy akar s ha tizen kilépnek a kaszinóból, azt az egyesület meg sem érzi. Mikor azonban látták, hogy megdöbbenés cselekedetük mily óriási vihart és megbotránkozást idézett elő, maguk voltak leg-

jobb rajta, hogy a szerencsétlen szavazást valahogy megkorrigálják.

A közvetítésre felkért dr. Sammt Dezső ügyvéd úján mindent megígértek. Javasolták, hogy a másnapi közgyűlés egyhangulag válassza meg Csépany Gézát a kaszinó tiszteletbeli tagjává, fejezze ki rosszalását a választmány határozata fölött, szóval csináljon amit akar, ők mindenbe beleegyeznek. Azonban a másnapi közgyűlésre a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírtak harminchárom embernél többet behozni s így a közgyűlés határozatképtelenség miatt nem volt megtartható.

FORDULAT

a ciankális főhadnagy ügyében.

Távirati tudósítás.

Arad, január 15.

A bécsi ciankál-ügyben, mely két hónap óta foglalkoztatja a közvéleményt, érdekes, sőt szenzációs fordulat várható már a legközelebbi napokban. Arról van szó, hogy olyan nyomokra skadtak, amelyek a hadbírósg figyelmét egy másik főhadnagra terelik, aki tavaly november ötödikén délelőtt 11 és 12 óra közt egy vaskereskedő üzletében járt s ott ciankálit akart vásárolni. A másik nyom egy horvát kereskedőhöz vezet, aki szaktársának vallomása szerint mintegy tíz évvel ezelőtt olyan reklám-cédulák fogalmazásával foglalkozott, amelyek nagyon hasonlítanak a Hofrichter-ügy kapcsán nyilvánosságra került levelekkel. Mindkét nyomot már hetek óta ismeri a bécsi rendőrség és hadbírósg. A vizsgálat új fordulatáról a következő részleteket jelentik Bécsből:

A Margarethenstrasse 41—43. számú házban van Pfeil Ede vaskereskedése. A vaskereskedésben november 5-ike táján megjelent egy katonatiszt, aki Pfeil leírása szerint magas, erős és széles vállu férfi, szőke bajuszszal és durva arcvonásokkal. A főhadnagy egyik segédétől azt kérdezte, hogy kaphatna-e ciankálit.

— Önök fényképező cikket is árusítanak — mondotta a főhadnagy. — Azt hittem tehát, hogy ciankálit is tartanak raktáron. A ciankálira fotografálás céljából van szükségem.

Pár pillanatig marcangoló fájdalmat érzett, de hirtelen ököbe szorította a kezét; teringgett, — mormogta — hiszen nem vagyok vén asszony, aki pityereg, ha baj éri. Méltóságosan leszállt tehát a vaságyról, megmozdult s becsöngett az inasát, aki odakünn a kavét főzte.

— Parancs! — mondta a szűrtos inas, aki egy problematikus fehérségű kötényt viselt.

Az őrnagy jóindulattal végignézte a porzas legényt, aztán valami tompa, moll-hangon közelebb intette.

— János, — mondta — szegény kutya, te ugyan jól jártál!

János, aki a katonai fegyelmet a kis újjában hordozta, alázatosan összeütötte a sarkantyuját.

— Igenis, — mondta aztán olyan hangon, mintha a dolgok állásával tökéletesen tisztában volna.

Az őrnagy azonban tovább fűzte a beszélgetést.

— Azt hitted ugye, hogy nálam öregedsz meg, vén csacsi? Ördögöt, János, — finác lesz belőled öreg napjaidra. Ott fogsz állni a vámmal, a város végén és sárga meg kék cédulákat osztasz ki a tojásos és a zöldséges kofák között. Én mondom neked, János, hogy finác lesz belőled olyan igaz, minthogy én irnoknak megyek a törvényszékhez.

János most már igen ostobán hunyorgatta a szemét és fölöttébb mozgatta az ádámcsutkáját, de azért katonásan válaszolt:

— Igenis, őrnagy ur!

Az őrnagy e közben magára vettötte a ruháját, pedánsul elsimitotta kópönyáján azt a

húsz szál haját, a mi boldogult ifjúságából megmaradt, aztán szentimentálisan arcul legyintette Jánost, aki még mindig ott állott a szoba közepén.

Ugyám, János fiam, nekünk kettőnknek befűtöttek. Én majd akárat másolok a megyeházán, tepedig a zöldséges kofákkal veszekszel. Azt mondd, hogy megélünk a penzióból? Ördögöt élünk, János, sárga ördögöt, — az a pár garas a kölyköknek is kevés, akiket a szegény bátyám helyett tanítatok. Izzadni fogunk, János, izzadni, mint a pinty, mert különben, azt mondom neked, János, hogy éhenhalunk.

A nap e közben besütött az emeleti ablakon és az őrnagy pillantása az aranyos attilára esett, melynek alsó szárnyáról rémületes látvány meredt eléje: az attilán két tenyérszírfolt csillogott. Két hatalmas, tenyérszírfolt, mely a tegnapi viharos éjszaka emléke volt. Az őrnagy retteneteset kiáltott — azt lehetett volna hinni, hogy a hanyag Jánost leüti a lábáról, — de hirtelen lecsillapult és elnevelte magát.

— A finácok majd rendhez szoktatnak, János, — mondta az őrnagy jóindulattal, — én bezzeg nem tudtam belőled embert faragni. De mindegy, János, most már nekünk minden mindegy. Hozz be különben egy vizes kefét, hogy az attilát kitisztítsuk.

János összeütötte a sarkantyuját, kiment a konyhába a vizes keféért s mikor visszatért, egy táviratot tartott a kezében.

— Az őrnagy urnak jelentem alássan, hogy ez a telegránc kora hajnalban érkezett, de az

őrnagy ur oly jóízűt aludt, hogy nem akartam miatta felkölteini.

Az őrnagy feltépte a telegrammot — s egyszerre fekete karikák kezdtek táncolni a szeme előtt. És a szíve majd kiszakadt a meléből, mikor a következő szavakat elolvasta:

„A fenséges ur könnyű torokgyulladásban szenved és így tervezett utját elhalasztani kénytelen. *Báró Rheinfels.*“

Az őrnagy borzasztó nagyot lélezett: az az erzése támadt, hogy fuladozva evickélt a hullámok között, s most hirtelen kirántották a levegőre. A főherceg tehát nem jött meg. Karrierje nem szakadt ketté, az alezredesi rang ott csillog előtte a közel jövő képei között. Egyszerre büszkén kiegyenesedett, a bajuszát kétfelé sodorta s keményen, katonásan rivallt Jánosra, aki még mindig ott állott a vizes kefével.

— Mit kukszol itt, mint egy panorámás tevé? Jelentem alássan az őrnagy urnak, hogy parancsára behoztam a vizes kefét.

Az őrnagy egy pillantást vetett az attilaszírfoltjaira, aztán olyant kiáltott, hogy a plafond is megremegett tőle.

— Beste fia, hát hol volt a szemed, mikor az attilát tisztogattad? Ha még egyszer így hozod elém a ruhát, az a szentséges mennybéli generális se veszi le rólad a hatórai kurtavasat.

János meggörnyedve kisémpolygott s együgyű elméjében sokáig forgatta a kérdést: miért volt előbb oly jókedvű az őrnagy ur és miért most oly képtelenül haragos? Bizonyosan az a fránya telegránc hozott neki valami váratlan rossz újságot.

— Sajnálom, — felelte a kereskedő — hogy nem lehetek szolgálatára.

De ezzel a felelettel nem érte be a főhadnagy.

— Idegen vagyok Bécsben — mondta idegenszerű kiejtéssel — s még ma el kell utaznom... Hol kaphatnék ciankálit?

A kereskedő egy drogériát nevezett meg s annak címét egy cédulára írta. A főhadnagy ekkor már idegeskedett s látszott rajta, hogy a dolga sietős. Miután még megtudakolta, hogy melyik uton juthatna el leghamarább a nyugati pályaudvarhoz, még azt a kérdést intézte a kereskedőhöz, hogy nem kaphatna-e olyan fogót, amelylyel ostryakapszulákat készíthetne. A kereskedő ígérte, hogy beszerzi a fogót s a főhadnagy címét kérte, hogy postán elküldhesse neki azt. Ekkor már nagyon föltűnő lett a főhadnagy idegessége s olyan mozdulatot tett, mintha távozni akarna. Amint az üzlet ajtaján kilépni akart, ott egy másik katonatiszttel találkozott. A két katonatiszt egymásra nézett, de nem üdvözölték egymást. Miután a később érkezett katonatiszt egy pár apró tárgyat bevásárolt, eltávozott. A kereskedőnek feltűnt és emlékezetében maradt az egész jelenet, melyet már akkor oly különösnek talált, hogy a katonatisztek távozása után így szólt az egyik alkalmazottjának:

— Emlékezzék csak, kisasszony. Nyolc nap mulva valami nagy eseményt olvashatunk az ujságokban. Egy katonatiszt járt itt, aki ciankálit akart vásárolni.

Mikor aztán a ciankális-affér nyilvánosságra jött, a vaskereskedő jelentkezett a rendőrségen s ott előadta mindazt, ami üzletében történt. Napok mulva beidézték a hadbírószékhez, ahol Hofrichter főhadnaggyal szembesítették. A szembesítésnél a vaskereskedő azt vallotta, hogy Hofrichter nem azonos azzal a főhadnaggyal, aki üzletében ciankálit akart vásárolni. Kisebbségnek találta Hofrichtert s a hangja is más volt. A vaskereskedő kihallgatásakor kétségek merültek fel abban az irányban, hogy november 5-én vagy 8-án jártak-e katonatisztek üzletében. A napot azonban nem sikerült idáig határozottsággal megállapítani.

Pfeil kereskedő vallomása után a katonai hatóság nyomozni kezdett a főhadnagy után, aki Pfeil üzletében járt. A bécsi hadtestparancs-

nokság bizalmas parancsot intézett a bécsi helyőrség összes tisztjeihez, akiket arra kér, hozzák a hadtestparancsnokság tudomására, hogy nem látták-e kilépni a vaskereskedő üzletéből azt a katonatisztet, aki a ciankálit kereső főhadnagy után hagyta el Pfeil üzletét. Az illető katonatiszt fekete, hegyes szakállu és vörös parolis.

Kétségkívül egészen különös, hogy a hadtestparancsnokság csak most nyomoz a katonatiszt után, amikor már csaknem öt hét telt el Pfeil vallomása óta. Pedig ezek a vallomások rendkívül nyomósak. Mert megállapított dolog, hogy Hofrichter november 5. és 8-ika közt nem járt Bécsben s így nem ő volt az a főhadnagy, aki Pfeil kereskedésében ciankálit akart vásárolni. Hofrichter ezeken a napokon Linzben tartózkodott.

Az aradi mandátum.

Müller Károly nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

A politikai események gyors egymásutánja a legközelebbi jövő kérdésévé sőt bizonyosságává tette az új választásokat. A Khuen-Héderváry-kormány kinevezését már a legközelebbi hónapokban a képviselőház feloszlatása és az új választások kiírása fogja követni, érthető ezért, hogy ország-szerint megindultak már a kombinációk és előkészületek a választásokra vonatkozólag. Az aradi függetlenségi kör tegnapi ülésén már szóba került az aradi mandátum ügye is, melynek sorsát természetesen városszerint nagy érdeklődéssel kísérik. Időszerűnek tartottuk tehát ez irányban megtudni Aradváros képviselőjének, Müller Károlynak véleményét. Müller Károly az aradi mandátum ügyében az Aradi Közlöny munkatársa előtt a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Az aradi függetlenségi és 48-as párt, melynek én vagyok elnöke, indítványomra a Justh párthoz csatlakozott akkor, mikor az országos függetlenségi párt kettéoszlott. A vá-

lasztók, kik között én gyakran megfordulok, helyeselték eljárásomat, melynek indoka az volt, hogy programom: az önálló banknak 1911-re és az önálló vámterületnek 1917-re való követelése és az általános, egyenlő, titkos választói jog, megegyezik a Justh-párt programjával. Ez azonban nem jelenti azt, hogy én és híveim feltétlenül egy párt zászlaja alatt mennénk az új választásokba. Mikor képviselőjelöltnek felléptem, akkor sem fordultam támogatásért a központhoz, épügy a jövőben tanusítandó magatartásom is független a közeli pártalakulásoktól. Nem törődöm azzal sem, ha — amint hírlik — a két függetlenségi párt újból egyesül, vagy kompromisszumot köt az új választásokra. A mi pártunk a megjelölt program alapján fog küzdelembe indulni és nem szövetkezik, nem köt kompromisszumot egy párttal, egy jelölttel sem. Az aradi függetlenségi és 48-as pártnak okvetlenül jelöltje lesz az új választásnál és pártunk e jelölt érdekében a legelszántabb akciót fogja kifejteni. Hogy ki lesz ez a jelölt, azt majd nyilvánosságra fogjuk hozni, mihelyt a képviselőházat feloszlatják. A párt szervezeten, készen várja a választást; a magam részéről folyton érintkezésben vagyok pártommal, de a már eddig megtett előkészületeket csak a Ház feloszlatása után fogjuk ismertetni a nyilvánossággal.

Munkatársunknak ez akció irányára vonatkozólag tett kérdésére Müller Károly ezeket mondta:

— Mihelyt a képviselőházat feloszlatják, össze fogom hívni az aradi függetlenségi párt közgyűlését. Olvastam, hogy a pártban vannak olyanok, akik a Kossuth-párthoz csatlakoztak. Ez mitse változtat pártunk álláspontján. Az illetőket másokkal fogjuk helyettesíteni és rendületlenül tovább küzdünk elveink mellett. Huszonnyolc éves pártelnökségem alatt tapasztaltam, hogy minden egyesülés, együttműködés csak árt a mi pártunk működésének. Ezért most önállólag, de teljes erővel és szervezettel megyünk a harcba és pedig, mivel remélem, hogy Justh sem fogja megváltoztatni álláspontját, továbbra is pártjával egy prog a a alapján, de azért teljesen önállóan fogunk haladhatni.

Nem törődünk azzal, milyen pártok kit

Az önérzetes leány.

Írta: Lia.

— Pista, az Istenért, jön a mama... Erzsike ijedten szakított ki kezét a fiu kezéből és zavartan kapott stikkelése után.

— Maga mindig képzelődik, Erzsike. Ne féljen annyira tőlem. Miért kapja el a kezét... Hisz tudja, hogy edes anyja most távol van hazulról. Miért ijedezik, ha végigcirogatom ezt a bársonyos fehér kis kezét. Maga kegyetlen, Erzsike!

— Ne mondja, hogy kegyetlen vagyok. Nem vagyok az, de... de...

— Az Istenre kérem, fejezze be szavait. Oly kíváncsivá tesz.

— De... az... nem illik...

— Mi nem illik?

— Hogy egy leány minden szó nélkül tőrje a férfi szabad viselkedését. A férfi természetesen az érzelmei után indul és az érzelmei oly dolgokra predesztinálják, amit az önérzetes leány szó nélkül nem hagyhat... Az önérzetes, jól nevelt leánynak nem illik viszonozni a csókot, sőt nem is szabad alkalmat adnia arra, hogy a férfi megcsókolja őt... Vannak leányok, akik oly könnyen átengedik magukat a férfi ámitó szavainak és könnyelműen viszonozzák a csókot, az ölelést... Ennélélem ezt a leányt. A leánynak még szóval sem szabad elárulnia érzelmeit. Pedig vannak lányok, akik oly adakozók az ilyen szerelmi ékesszólásokban. Ez nem szép dolog. Ellentétbe ütközik a leány

szerepességével. A leány legyen csöndes, szerény és ha szívében tanyát ütött is a szerelem, ne hozza mindjárt napvilágra azt.

— Maga különös eszméket forgat a fejében Erzsike, így nem beszél egy fiatal leány, akinek szíve van... E szavakkal kinez engem. A szívemet maga elé tártam, tudja, hogy mennyire imádom, tudja, hogy teljesen a rabja vagyok, hogy jobban szeretem a saját életemnél és még sincs hozzám egy biztató szava... Mégis úgy idegenkedik tőlem. Nem szeret?

E kérdésre nem felelek. Ha megértette előbbi szavaimat, úgy hallgatás mnak is megértheti okát.

— Tehát az a makacs női önérzete nem engedi, hogy ajkára úgy hozza a szavakat, mint azt talán a szíve diktálná? Így még kinosabb a lelkiállapotom. Mert ha egyszerűen, burkolatlanul a szemembe vágná, hogy nem szeret, átlátnám tisztán a helyzetet. De látom, hogy magát bántja, ha azt állítom, hogy nem szeret. Bántja, sőt úgy látom, idegessé teszi. Ha meg azt kérdezem, hogy szeret-e, akkor lesüti a szemét és bizonytalanságban hagy, kinos bizonytalanságban. Ha hullámos, puha haját simogatom, ha ajkamat kezéhez szorítom, ha teljes közelségbe húzódok magához, ijedten hátrálni kezd, mintha gyűlölné, mintha irtózna tőlem. Ha lelkem mélyéből ajkamra hozom a szavakat és órák hosszat beszélék a szerelmemről, egy szava sincs hozzám... Néma marad.

— Nem a leány ajkára való a szerelmi ékesszólás

— Ebben igaza van, Erzsike. Én nem is kívánom magától ezt. Csak éppen egy pár biztató szavát várom. Öt hónapja ismerem magát. Öt hónap óta kinos bizonytalanságban élek. Csak az a kinos gondolat mardos szüntelen, vajjon: „szeret-e?” És felelet csak nem jön...

— Maguk férfiak sokat kívánnak a leánytól. Némely leányt annyira hatalmukba tudnak venni, hogy az teljesen meglepedkezve szerény leányságáról, sokkal tüzesebb szavakba önti érzelmeit, mint a férfi. Némely leány teljesen rabja a férfinak és e rabsága rendesen nagyon szomorú következménnyel jár. Egy szép napon csak arra ébred, hogy forró szerelmi szavainak megszűnt a varázsereje... Hiába minden kedves, enyelgő szó, őt már elnyelte a csalódás árja... És a legtöbb leány így jár. Épp ezért a leánynak legyen esze... Legyen meg mindig a teljes öntudata és s hse feledkezze meg arról, hogy az a szerelmi vallomás, mely a férfi életében csak egy futó epizód, az nála egy egész életre szomorú kihatással lehet. A leány legyen tehát erős és a szíve sohse járjon túl az eszén.

— Lássá, én most elutazom, Erzsike: Elutazom tanulmányutrr. és nem tudom, mikor jövök vissza. És el kell mennem, anélkül, hogy a szívem ki lenne elégítve, hogy tudnám, vajjon szeret-e az a kis lány, akinek képe oly erősen a szívembe van vésvé.

— Elutazik? — Ezt csak most hallom magától. Mikor?

— Jövő hét elején. Távol leszek, de a lel-

állítanak fel jelöltül; a mi jelöltünk az lesz, akit az aradi függetlenségi párt fog jelölni.

— Igaz az, — kérdezte munkatársunk — hogy Justh Gyula fellép Aradon?

— En mostanában nem beszéltem Justh Gyulával. De személyekről különben is még korai beszélni. Annyi bizonyos, hogy a pártnak lesz jelöltje és annak nevével indul a harcba, akárhányszor más jelölt is lesz Aradon.

— És képviselő ur vállal jelöltséget? — kérdezte munkatársunk.

— Ismétlem, — felelt Müller Károly — a személyi kérdés még korai. A párt bizonyára gondoskodni fog, hogy méltó jelölttel menjen a harcba.

A képviselő végül azt jegyezte meg, hogy a pártra nézve a most érvényben levő választói névjegyzék előnyösebb, mint az, amelynek alapján a legutóbbi választás történt, mert a mostani névjegyzék pontosabb és teljesebb.

Apróságok

Kiss Mihályról.

— Egy bucsuzó színész. —

Ira: Krecsányi Ignác szinigazgató.

Kiss Mihályt a pályatársai, barátai és jóakarói jó szíveért, aranyos kedélyeért, művészetéért és utolsó izig becsületes voltáért Mukinak hívják. Ezt a nevet kapta ő harminchat esztendő előtt s azt hiszem, ezt fogja ő viselni azután is, amikor végleg megvált azoktól a deszkáktól, amelyeken negyedfél évtizeden át miutaszerű kötelességtudással, szorgalommal és becsvágygyal működött, s amelyeken színészetünknek tiszteletet, tekintélyt, becsületet, rokonszenvet és szeretetet, önmagának pedig a legelső helyet foglaló dicsőséget szerzett.

Szívárványszínű tintába szeretném tollamat mártani, hogy Kiss Muki egyéni és színművészi érdemeit az őt megillető fényvel és ragyogással jellemezhessem. De ez nem az én feladatom, tegyék azok, akik hivatva lesznek egykor színészetünk történetét megírni. Csak néhány

kem itt lesz. Egyedüli vigaszom az lesz, ha papírra vehetem a szívemből előtörő érzéseket, ha írni fogok magának... Ugye, ugye kedves Erzsike, válaszolni fog?

— Válaszolni? Nézze... nézze... ez igazán bajos dolog. Tudja, egy leány nem levelezhet egy fiatalemberrel. A leánynál elítélendő dolog, ha papírra veti gondolatait... Ne kívánja, hogy írjak... Nem tehetem... És a férfi elment.

Elutazása óta eltelt három nap, de levél nem jött.

Erzsi pedig korra reggeltől, erősen dobogó szívvel várta a postát. A posta jött is, de számára nem hozott semmit. Így tartott ez hat napon keresztül.

A hetedik nap estéjén lassan, titokzatosan, remegő kézzel egy halványrózsaszínű levélpapírost vett elő és tűzben égő arccal kezdett rajta írni:

„... Nyolc nap múlt el már. Még mindig semmi hír magáról... Miért kinez? Csak látná most engem... Csak látna... Egy óra van éjféltől. Én nem alszom. Ha párnáimnak csipkefodrai suttogni tudnának, be sokat suttognának... Mert ha ágyba kerülök, a gondolatok sebes árja ragad magával a messzeségbe és a képzeletem száll... egy ismeretlen világba, ahol valakit keresek... És ilyenkor megragadom a csipkefodrokat, a szájamhoz szorítom, hogy egy hang se jöjjön ki onnan...“

És az önérzetes leány a nyolcadik napon elküldte ezt levelet.

epizódot akarok az ő színészi multjából és pályafutásából fölemlíteni.

Ő még azok közül a hívatott, őseredeti tehetségek közül való, akik saját inspirációjuk, művészi ihletük, komoly törekvésük és akadályt nem ismerő lelkesedésük útján küzdötték föl magukat. Az ő kezdő korában még nem volt magán színésziskola. De nem is kellett. Az ő iskolája a szorgalom, a küzdés, a nyomor volt. Az ő iskolája a számtalan éjszaka volt, melyeket egy szál fagygyugyertya mellett nélkülözve, nyomorogva, télen nyári, nyáron pedig téli ruhában, fűtetlen kamrákban, vacokokban dideregve magolt s hajnalpirkadásig tanulással töltött el. Ezek az éjszakák, ezek a szenvedések voltak az ő színésziskolái.

Az 1874. év nyári hónapjainak egyik éjjeli órájában e sorok írója és neje Budapesten a Granátos-utcában levő „Kömlő-Kert“-vendéglőből tért hazafelé.

A Vármegyeház-utca tulsó oldalán levő szeszlámpa alatt egy sovány, nyápic siheder ólálkodott.

Midőn az alak közelébe értünk, az nyöszörgőve megszólal:

— Veron!

— Kicsoda maga? — szólt a feleségem. — Miféle szemtelenség, éjjel az utcán valakit megszólítani? Takarodjék! — rivallt a nyöszörgőre.

— Nem ismeresz Veron, én vagyok a Miska?

— Jóságos isten! Hogyan jöttél el Aradról? Mit keressz te itt?

— Hát eljöttem. Hallom, hogy férjed a télen Szatmáron lesz szinigazgató. Én is színész akarok lenni.

A sablonos összeszidások után nem maradt más hátra, mint Mihály urfit elvittük Szatmárra s pénztárnoknak avattuk fel.

Ma is keserves emlékü ez Kiss Mihálynak. A színház régi, rozszant épület volt. Előcsarnokát valami fabódéféle tákolmány képezte, melyet nem lehetett fűteni. Ebben a bódében egy szűk üvegfülegória állott. Ebben ült Mihály, mint medve a ketrecében, egész napon át és pénztárnokoskodott. Mikor aztán bekövetkeztek a december—januári csikorgó hidegek, Mihály minden este elgémberedve, félig megfagyva vándorolt hazafelé. Mikor már nem tűrhette a hideget, beállított hozzám.

— Nem bírom tovább. Tessék valamit csinálni, hogy meg ne fagyjak.

— Tudja mit? Vessünk egy nagy cserépfazékat, azt tele rakjuk izzó szénrel s a pénztárban elfogjuk helyezni. Maga aztán beül, fölvesz valami ócska köpönyeget s a fazekat lábai alá teszi. Tudja, a hogy a kofák szokták a piacon.

Mihály boldog volt. Elhatározta, hogy amint a fazekat megkapja, beül, magára zárja az üvegfülegóriát s reggeltől estig ki nem mozdul belőle. Másnap megvolt a fazék. Mihály büszkén helyezkedett el. Ugy ült a fazékon, mint a kötélös tyúk a csibéi fölött.

Pár óra múlva, délfelé zavart, ijedt arccal siet néhány idegen hozzám a színpadra.

— Tessék gyorsan előre jönni. Baj van. A pénztáros meghalt. Hiába zörgetjük a pénztár ablakát, nem mozdul. Alkalmasint a guta simította meg.

Ijedten rohantam a pénztárhoz. Az ajtó belülről be volt zárva. Nagy ügygyel-bajjal felszakítottuk. Mihály ott ült mozdulatlanul, tágra nyílt, üvegesült szemekkel. A fazékban pedig vastag pernyéket bocsátott a hamvadó, félig alvóféltben levő izzó szén. Csak nagynehezen tudtuk a már-már majd megfuladt Kis Mihályt életre dörzsölni és locsolni.

Igy kezdődött Mihály színészi pályája.

De hisz az ő ambícióját nem is a pénztárnokság, hanem a színészet sarkalta.

— Minden célom, vágyam beteljesülne, ha legalább kórista lehetnék! — sóhajtozott.

Nem is nyugodott meg. A következő nyáron Szegedi Mihály szinigazgató Ungvárra rándult be, tagokat keresni, ahol akkor az én szintársulatom működött. Rögtön ajánkozott hozzája. Ez hallván, hogy a fiúnak csinos bariton hangja van, kardalosnak szerződött.

Ámde a nyomorúság pár hónap múlva, télvíz idején vissza kergette hozzám Máramaros-Szigetre. Ekkor már mint önérzetes baritonkardalos fujta a kórúst, büszkén cipelte a lándzsákat és kevélyen ábrázolta a néma insokot és urakat a színpadon.

Rákövetkező télen, 1877-ben ezzel a szintársulattal Miskolcon működtem. Ott volt Kiss Mihály is, természetesen még mindig mint kardalos és némaszereplő.

Gróf Vay Sándor, a jeles tárcaíró, ezidőben szintén Miskolcon tartózkodott rokonainál s „Virág Sándor“ cím alatt egy háromfelvonásos népszínművet írt. Én a darabot elkértem a gróftól átolvasás s esetleg előadás végett. Pár nap múlva abban állapotunk meg, hogy a darabot előadjuk. Hogy ne! Helyi szerző, hozzá még egy gróf, amelyet Miskolcon keveset látnak. A zsufelt ház biztos. Hanem egy nagy bökkendője volt a darabnak. A szerző két népszínműnekes szerepet írt, s csak egy fölött rendelkeztem.

Hosszas tanakodás, töprengés után megszólal a gróf:

— Tudja mit? Játsszassuk el a másik népszínműnekes szerepet Kiss Mihálylyal. Fiatal, csinos, karcsu fiú. Aztán meg úgy hallom, hogy szép hangja is van.

A gróf akkori véleményének igazolásául meg kell jegyezni, hogy Kiss Mihály nem volt ám mindig olyan gömbölyded görögördinyetermetű, mint most. Ő akkor nem csak szép, meleg baritonhanggal, hanem karcsu, délcég termettel is dicsekedhetett. No de erről többet és szakavatottabban beszélhetnének az akkori szép asszonyok és leányok.

A tervet tett követte. Kiss Mihály „Virág Sándor“ népszínművében az első nagyobb, önálló szerepet kapta.

Ez az est döntött színészetének jövőjén. Mikor a színpadra lépett s első dalát, a „Kerek az én kalapom, kerekre szabatom...“ elénekelte és szépen megjátszotta, a közönség frenetikus tapsban tört ki s az előadás folyamán a második népszínmű szerep lett a közönség szemében az első. Az első baritonista pedig annyira szívére vette Mihály sikerét, hogy pár hét múlva elhagyta a társulatot, el a várost, Bucsut vett a kapufélfától.

Kiss Mihály pedig felbuzdulva a nem remélt sikereken, kettőzött szorgalommal és becsvágygyal tanult. Rövid idő múlva már Murzukot játszta „Giroflé Girofla“ operette-ben.

1878. nyarán Beregszászban és Sárospatakon, télen pedig Szabadkán működött nálam. A téli évad előtt azonban még egy vetélytársal kellett megküzdenie.

Ugyanis én nem mervén teljesen megbizni a kezdő Kiss Mihályban, az előző télen Miskolcra távozott baritonista helyébe egy másik e szakmabeli színészt szerződtettem. Az illető Félégyházán, a szabadkai évadot megelőző városban foglalta el helyét. Szép, magas alaku, impozáns külsejű színész, akit én csak hirtől ismertem.

Mikor Kiss Mihály az új jövevényt meglátta, majdnem sirva fakadt.

— No, nekem ugyan befűtültek! — sírákozott. — Hiszen én e mellett úgy né-

zek ki, mint a kis Kristófia a nagy Kristóf mellett. Ez engemet bátran ölébe vehet. De Mihály szomorúsága nem tartott sokáig. Mikor az illető „A falu rossza” népszínmű Gondor Sándor szerepében föllépett, arról győződtem meg, hogy bizony az én tanítványom, a fiatal, kezdő Kiss Mihály sokkal természetesebben játszta ezt a szerepet Beregszászban. Ez deli természetével magasabb volt ugyan Mihálnál, de hangjáték, művészet tekintetében eltörpült mellette.

Szabaddkán már mint önálló szakmakört betöltő színész mutatkozott be s rövid idő alatt a közönség egyik kedvence lett.

Szintársulatom pár év múlva, 1883. év június hó kilencedikén már a buda krisztinavárosi szinkörben játszott először. Megnyitó előadás dr. Várady Antalnak ez alkalomra írt prólogja és „A gascognei nemes” négy felvonásos operette volt. Kiss Mihály itt már mint a vidéken páratlan, egyedül álló baritonista énekelte a címszerepet. Gyönyörű hang, szép alak, öntudatos, művészi fellogás és játék. A közönség és sajtó egybehangzóan méltányolta és szerette. Neki oszlopos érdemei vannak a sikeresen és dicsőségben, melyet színészetünk azon a nyáron a főváros jobb partján kivivott.

Ez időtől kezdve Kiss Mihály hírneve művészetével együtt fokozódni emelkedett. Kassa, Arad, Debrecen, Temesvár, Pozsony versenyzett érte. Ezt követte a legnagyobb méltánylás és jutalom. 1891-ben Evva Lajos, a Népszínház akkori igazgatója első népszínműi hősnek szerződtette az elhunyt Tamási József helyére. Ott is fényesen megállta a helyét. A Népszínháznak tizennyolc éven át volt tagja. Kötelességtudása, becsvágya, rokonszenves modora, kiváló művészete kedvelté tették őt pályatársai, igazgatója, sajtó és közönség előtt. Tizennyolc éven keresztül működött a Népszínháznál. Igazgatók jöttek, mentek, de Kiss Mihály, mint az intézet egyik nélkülözhetetlen, értékes tagja, egyik direktort a másikkal cserélte. Vasárnap végleg bucsuzik a színpadtól. Nem ő veszt el minket, hanem mi veszítjük el őt. Mert Kiss Mihály pótolhat bennünket az élet színpadján, de Kiss Mihályt mi a színművészet deszkáin nem pótolhatjuk. Ő a magyar kultúra körül olyan hervadhatatlan érdemeket szerzett, melyeket Thália aranybetűkkel fog színészetünk történetébe följegyezni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vizsgálat egy szövetkezet igazgatósága ellen. Másfél évvel ezelőtt az Aradi Általános Termelő Szövetkezet csődbejutott. A csőd eljárás befejezésével az aradi királyi ügyészség a szövetkezet igazgatósága ellen megindította a bűnügyi eljárást vétkes bukás címén. A nyomozás befejezésével az ügyészség most azt indítványozza, hogy miután a szövetkezet az igazgatóság gondatlansága következtében jutott csődbe és miután az üzleti könyvek úgy voltak vezetve, hogy abból a cselekvő és szenvedő állapot se tűnik ki, az igazgatóság tagjai és az ügyvezető-igazgató ellen *rendeljük el a bűnügyi vizsgálatot.*

§ Párbaj az édesanya miatt. Az édesanya miatt vívott véres párbajt két battonyai ember, akiket pénteken felelősségre vont a szegedi törvényszék és elítélte őket. Osznov Károly és Piszni Gyula voltak a vádlottak. Osznov Károly battonyai kasznár, Piszni Gyula pedig most tüzerönkéntes. A múlt év szeptemberében Osznov Károly szóharcba keveredett Piszni Gyula édesanyjával. Porolték, indulatosan felelgettek egymásnak, amikor hazaérkezett Piszni Gyula. Az édesanya eléje ment.

— *Fiam, ez az ember durván sérteget.*
— *Mi baja magának az édesanyjammal?*
— *Kérdezte Osznovtól Piszni. Osznov indulatosan szolt rá Piszni-re, aki csuful leszdta és*

megakarta ütni Osznovot, de az édesanya lefogta. A két férfi aztán kölcsönösen párbajra hívta egymást és szeptember 11-én, délelőtt megtörtént a párbaj. Karddal vívott halálharcot a két férfi. Előbb Piszni Gyula kapott éles vágást, de a párbajt nem szüntették be. Izgalmas küzdelem után Piszni Gyula adott egy súlyos csapást Osznov Károly testére, aki véresen zuhant a földre és hetekig betegeskedett. Pókay Elek elnöklésével pénteken délelőtt tárgyalták ezt a párbaj-ügyet a szegedi törvényszéken. A vádlottak mindent beismertek, röviden elmondták, hogy miért vívták a párbajt. A törvényszék Osznov Károlyt *nyolc napi*, Piszni Gyulát pedig *tizennégy napi* államfogházzal büntette.

Kisasszony az őrszobában.

Aki nem hord kalapot. — Megvert detektív.

Távirati tudósítás.

Arad, január 15.

A főváros rendőrségéről ismét botrányokkal kapcsolatban esik szó. A mai nap folyamán két ízben szerepeltek a rendőrség detektívjei egy-egy különös esemény keretében. Az egyikben állítólag a detektívvel esett meg az a szokatlan dolog, hogy hivatalos funkciója közben megverték, a másik ügy azonban több érdekesebb epizód után azzal a már sablonossá váló epilógussal végződik, hogy a főkapitány megindította a hatalmával visszaélő detektív ellen az eljárást.

A két érdekes eseményről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

(Az eltűnt selyem.)

Guttman Mina budapesti varrókisasszony néhány nap előtt bement *Elsner Oszkár, Párisi-utcában* levő divatáru üzletébe és egy üres dobozt kért valamelyik alkalmazottól. Készségesen szolgálták ki a dobozt, mert a kisasszony állandó vevője a cégnek. Otthon használatba akarta venni a dobozt és mikor felnyitotta, észrevette, hogy abban ezer korona értékű vég selymet felejtettek.

A talált árut a kisasszony nem szolgáltatta vissza az áruháznak, hanem megtartotta. Legalább az *Elsner* cégnél azt hiszik, hogy így történt a dolog.

Az üzletben csakhamar észrevették az értékes, különleges áru hiányát és ismeretlen tettes ellen feljelentést tettek a rendőrségnél. Guttman Minát a rendőrség tanuként idézte be az ügyben. Idézte egyszer, idézte még egyszer, de a tanu nem jelent meg. A rendőrség megbizta *Kern Ferenc* detektívet, hogy állítsa elő az engedetlen varróleányt. Ez kötelességszerűen meg is jelent ennek lakásán ma reggel, de ott nem a legudvariasabb fogadtatásban részesült.

— *Parancsom van a kisasszony előállítására. Sziveskedjék a rendőrségre követni, ahol tanuként fogják kihallgatni, — szolt állítólag a detektív.*

— *Semmi közöm magához és semmi közöm az *Elsner*-céghez. Nem megyek — válaszolta Guttman Mina.*

— *Nekem pedig parancsom van és annak eleget teszek — mondotta Kern.*

Hogy ekkor mi történt, az még nincs tisztázva. Csak annyi bizonyos, hogy a varróleány az ablakhoz futott, azt felrántatta és így kiabált le az udvarra:

— *Segítség! Gyilkos van a lakásban.*

Mikor pedig a lármára a leány anyja is bejött a szobába, rávetették magukat a detektívre, megverték és kilökték az udvarra. Ez rendőrről futott és ennek segítségével bevitték az anyát és leányát a rendőrségre. Ott kihall-

gatták őket, a leányt az *Elsner*-cég lopási ügyében is, elbocsátották és megindították ellenük az eljárást hatóság elleni erőszak címén.

(Ha a kisasszonynak nincs kalapja . . .)

Az alább elmondandó történetben a rendőrség szerepe már határozottabb színezetű. Még pedig durva színezetű.

Gyáli Bella fővárosi író nő szerzett egy, talán megirandó kötetéhez a maga rendőri kalandja révén reális adatakat. A kötetben egy külön fejezetet szentelhet annak a kérdésnek is: vajjon melyik vasuti szabályzatunk írja elő, hogy a II-od osztályon csak kalapos, a III-ikon csak kendős hölgyek utazhatnak.

Valahol kell ilyen szabályzatnak lennie, mert a budapesti nyugati pályaudvar portása például már a fejkendő szerint osztályozza a női utasokat.

Ez a derék férfiú abszolút nem kíváncsi arra, hogy mely osztályra szóló jegyet váltott a pasas. Nem a jegyre, hanem a fejére tekint. Hogy ez így van, bizonyíthatja *Gyáli Bella*, az „*Egő szivek*” című mű írója.

Az író nő ma reggel a fővárosba jött Ujpestről és egyet-mást bevásárolt. Haza akart utazni és a nyugati pályaudvar indóházának II-od osztályu várótermében óhajtott bevárni a vonat indulását. Mikor a váróterem ajtaján belépett, felmutatta a jegyét a portásnak, aki előbb végig nézte a tekintetével, majd a fején kendőt viselő írónőhöz emígyen szolt mosoly kíséretében:

— *Ugyan lelkem, miért utazik maga a II-od osztályon, mikor a III-ikon van a helye?*

Az írónő nem is reflektált a durva inzultusra, bement a váróterembe. A portásban felébredt a buzgalom. Sokat beszélgetett unalmában az ott posztoló rendőrrel, aki bizonyára kioktatja a vasut cerberuszát a szokásnak induló csalók és sikkasztók öltözködési modorára és hogy bizonyítsa, milyen kitűnő detektív vált volna belőle, így szolt a rendőrhöz:

— *Ez a nő nekem gyanus. II-od osztályu a jegye és a fején kendő van.*

— *Az meglehet, — válaszolt a rendőr és Gyáli Bellát igazolásra szoltította fel.*

Az írónő nem akarta magát igazolni, — jelentette a rendőr később az őrszobában. Lehet, hogy ez igaz, de lehet, hogy nem is tudta volna magát igazolni. Utóvégre, mikor az ember Ujpestről Budapestre megy, hogy ott egy méter selymet, vagy egy doboz irótollat vásároljon, nem szokta magával vinni az anyakönyvi kivonatát, vagy a közjegyzőt.

Az írónő hát a rendőrszobába került. Természetesen itt is azt nézték, hogy kendő van a fején. *Durván bántak vele, inzultálták* és az akkor felkelő, hiányos toalettben trágárkodó rendőrlegények között nem a legkellemesebben érezhette magát. A kihallgatása a durvaságok sorozata volt és mikor befejeződött, elbocsátották. Stilszerűen.

— *Most már kotródhatsz, — szoltott hozzá a pesti művelt társalgó: a rendőr.*

Az írónő felkereste *Boda Dezső* rendőr-főkapitányt és panaszt emelt az őrszobában őt ért durvaságok miatt. A főkapitány megindította az eljárást a rendőrlegények ellen. Kihallgatták a portást is. Ez rendíthetetlenül megmaradt a maga igaza mellett.

— *Akinek kendő van a fején, az utazzék III-ad osztályon, — mondotta jegyzőkönyvbe.*

Ha tudná, hogy ezzel a véleményével nem is olyan egyedül áll. Sokan vallják, akik nem is vasuti portások.

AKTUÁLIS TRÉFÁK.

*

— Fővárosi levél. —

(Unatkozik a kegyelmes ur.) A sors fargandóságát, amiről régi poéák olyan meghatóan énekeltek, saját magán tanulmányozhatta az elmúlt hét izgalmas politikai eseményei során a volt dezírált, Lukács László Mikor misziójának teljesítésével volt elfoglalva, a gyöngye fizikumú excellenciás nem győzte udvarias szólamokkal elhárítani a nyilvánosság fürge mbereinek, az újságíróknak és a politikusoknak kíváncsiságát. Mindenki eredeti intervjut akart és minden második elhunyt politikus tőle várta a fölámadást. Lukács esténként kimerülten dőlt le a Nemzeti Társaság angol borszékébe, de itt még kevésbé volt pihenése.

Kedden történt a fordulat. Lukács a bécsi Sacher-szállóban várta a Khuen-Héderváry audienciájának eredményét. A gróf tizenegyre volt a királyhoz rendelve s meghagyta az újságíróknak, hogy a szállóban várják be visszajövetelét. A bécsi és a budapesti sajtó szépen elhelyezkedett a hotel társalgójában s izgatottan várt, várt. Elmult dél, elmult fel egy, egy és félkettő és Khuen még mindig nem jelentkezik. Egy óra tájban megjelent a Lukács László inasa.

— A kegyelmes ur — mondta az újságíróknak — szívesen látja most az urakat. Tessék befáradni hozzám.

Senkise mozdult meg.

— A kegyelmes ur unatkozik s ilye kor mindent meg lehet tudni tőle. — bizatta a derék inas a sajtó embereit.

És az újságírók rendületlenül várták tovább — Khuent.

*

(Megegyeztek.) A Nemzeti Társaságnak nagyon szorgalmas látogatója Lipcsey Ádám dr. Természetesen tőle erednek a régi szabadelvűekre rákent legötletesebb mondások, tréfák. Kedden délelőtt, amikor mindekit az a nagy probléma izgatott, hogy támogatni fogja-e Tisza Istvan a Khuen-kormányt, egy nyugalmazott kegyelmes ur sebbel-lobbal tört a nagyterem közepén álló csoport felé.

— Nos, mi az ujság? — kérdezte.

— Megegyeztek! — felelt határozottan Lipcsey. — Khuen és Héderváry közt kész a pakli.

*

(Szerényi és — Haynau.) Tetszik tudni, ilyenkor a vasuti szabadjegyek évadja van. Ahány áhírlapíró terem szép hazánkban — pedig van ebből a fajtaból vagy ötszáz ezer — mind ott ácsorog a kereskedelmi minisztérium tájékán. Megesik azonban, hogy valódi újságíró is arra vet a sors, mert hát éppen az izzó ujsági óknak jut a legkevesebb az irigylet szabadjegyből. Egy nagy budapesti napilap munkatársa is lemaradt az idén a szabadjeggyel. De azért nem esett kétségbe. Volt egy képviselő barátja, akinek sokszor szíveséget tett; ezt magához mellékelte és fölment Szerényihez, az utolsó államtitkári órákat élő teljhatalmu miniszterhelyetteshez.

Ahogy illik, cikornyás szavak kíséretében átnyújtotta a kérvényét. Szerényi föl pattant:

— Nem adok! Nem adok! Elég volt!

— De kegyelmes uram. Husz éve vagyok hivatalos újságíró.

— Akkor se! Nem adok!

— Pardon, akkor bátorkodom föleleveníteni egy történelmi reminiscenciát. Haynau, a véreskerü tábornok, mikor látta, hogy minden elveszett, meghegyelmezett negyven magyar generálisnak.

Szerényi elérte a célzást, de nem haragudott meg érte. Sőt mosolygó arccal írta meg a szabadjegyet.

*

(A grófok és a kóristák.) Ki ne ismerné az operák kicsufolására szerkesztett kórust: „A gróf

belefult a vízbe, mentsük meg őt, mentsük meg őt...“ S míg a kórus egy félóráig énekel, a gróf valóban és visszavonhatatlanul vízbe fult.

Most, hogy az Operaház kardalosa sztrájkolnak, egy zenekritikus megkérdezte a kollégájától:

— És mit csinál a kórus, ha becsukják az operát?

— Tudod, most a politikában sok gróf fult bele a vízbe, a kóristák majd sietnek őket kimenteni.

Khuen bécsi utja.

Az új kormány eskütétele. — 48. a 67. ellen.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, január 15.

Khuen-Héderváry Károly gróf vasárnap délután utazik Bécsbe és hétfőn jelenik meg kihallgatáson a király előtt. Hétfőn történik meg az új kormány kinevezése és a Wekerle-kormány felmentése. Az új kabinet — úgy látszik — mégsem lesz olyan teljes, mint Khuen remélte: úgy Zichy János, mint Serényi Béla ma visszautasították a nekik felajánlott tárcákat és így valószínű, hogy a földmivelési és közoktatási tárcát egyelőre csak ideiglenesen fogják betölteni.

A mai napon a politikai tanácskozások egész sora folyt le. Legérdekesebb azonban az a hír, hogy a 48-as pártok szövetkezetével szemben — egyesülés helyett ma már csak szövetkezésről beszéltek — meg fog alakulni egy „nagy hatvanhetes párt, amely állítólag a régi szabadelvűpártból és az alkotmánypárt egy részéből jönne létre. A néppártnak a régi koalíció feltámasztására megindított akciója ma, ugyilátszik, véglegesen meghiúsult.

A mai tanácskozásokról és a politikai helyzetről itt következik tudósításunk:

A mai tanácskozások.

— Khuen gróf Kossuthnál. —

Zichy János tegnap éjjel hosszú tanácskozást folytatott Andrássy Gyula gróffal és ennek a tanácskozásnak eredményeképpen ma Zichy János gróf végérvényesen visszautasította a neki fölajánlott miniszteri tárcát.

Ma reggel Khuen gróf előbb Vázsonyi Vilmost fogadta egy óra hosszat, majd Kammerer Ernő miniszteri tanácsos, a szépművészeti muzeum igazgatója, tett nála látogatást. Hír szerint ő a kultusz-tárcá legújabb jelöltje. Khuen ezután Láng Lajosnál reggelizett s hazatérve, Serényi Béla gróffal tárgyalt, aki viszont ismét a földmivelésügyi tárcára van jelölve.

Délben a designált miniszterelnök felkereste Kossuth Ferencet, akivel háromnegyed óra hosszat tárgyalt. Héderváry gróf ugyanazt a kérést intézte Kossuthhoz, amelyet tegnap telefonon Justh Gyulához: hogy tudniillik, amíg az új kormány kinevezve nincs, száadáka és programja ismeretessé nem válik, addig a Kossuth párt ne kezdjen olyan akcióba, ami a békés kibontakozást lehetetlenné teszi. A designált miniszterelnök még kijelentette Kossuthnak, hogy kineveztetése után tárgyalni fog a pártokkal és azt szeretné, hogy addig a pártok függesszék fel állásfoglalásukat. Kossuth válasza még ismeretlen.

Khuen gróf ezután Andrássy Gyula grófot látogatta meg hasonló célból.

Később ezt jelentik nekünk: Khuen gróf ma meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt is, de úgy ez a látogatás, mint a szintén ma délután Zichy Aladár grófnál, a néppárt vezérénel, továbbá Justh Gyulánál tett látogatásai csak udvariassági atusek voltak. Ma délután különben a designált miniszterelnök számos látogatást tett, melyek azonban állítólag nincsenek összefüggésben a kabinetalakítással. Így meglátogatta a délután folyamán Zselénszki Róbert grófot is.

Khuen grófnak ma éjjelre tervezett elutazása halasztást szenvedett. Délután ugyanis Serényi Béla gróf, akinek Khuen a földmivelési tárcát ajánlotta fel, kijelentette, hogy személyi tekiutetékéből nem vállalhat tárcát. Khuen holnap még érintkezésbe lép Serényivel, hogy rábírja lemondása visszavonására és tárgyalni fog a kultusz-tárcá betöltéséről is, de akár sikerülnek a tárgyalások, akár nem, holnap délután Bécsbe utazik és hétfőn audienciára megy. Hétfőn követik őt minisztériuma tagjai is és hétfőre Bécsben lesz Wekerle Sándor is, aki ellenjegyezni fogja kabinetje felmentéséről és a Khuen-kormány kinevezéséről szóló királyi kezesiratokat. Keddtől csütörtökig Khuen a pártok vezetőivel tárgyal és valószínűleg szombaton mutatkozik be a parlamentben.

Az ellenzéki pártok szövetkezése.

Khuen vállalkozásával szemben mind erősebb mozgalom fejlődik ki. Két párhuzamos akció van folyamatban. Az egyik a néppárt részéről indult ki és a választásokra való előkészület címen a koalíció föltámasztását célozza. Ez az akció nem talál általános tetszésre s a függetlenségi párt részéről azokkal a hírekkel szemben, mintha a koalíció feltámasztásáról lenne szó, a „Pol. Hir.“ illetékes helyről való felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a Justh Gyula elnöke alatt álló párt ettől a gondolatától teljesen távol áll. Nincs és nem is lehet egyébről szó, mint arról, hogy a Khuen-féle vállalkozással szemben folytatandó parlamenti harcban résztvenni kívánó pártok pusztán erre a célra érintkezést találjanak. A függetlenségi párt ezen túl a vele ellentétes elvi alapon álló pártokkal semmiféle megegyezést sem köt. A néppárt tehát fiaskót szenvedett, amelyet Zichy Aladár gróf most azzal szépít, hogy kommunikében jelenti, hogy erről az akcióról előzetes tudomása nem volt.

Ami különben a két függetlenségi párt közeledését illeti, úgy látszik, az egyesülés helyett, melynek egyelőre még akadályai vannak, valami kompromisszumos szövetkezés fog létrejönni. Egyik fővárosi esti lap jelentése szerint Kossuthék azt kívánják, hogy a Justh-párt lépjen az ő pártjukba, mert náluk van a fővezéri lobogó, amivel szemben Justhék arra az álláspontra helyezkednek, hogy Kossuthék hagyták el az anyapártot, nekik kell tehát oda visszamenni. Justhék továbbá kívánják, hogy Justh legyen megint a képviselőház elnöke, Mérey és Batthyány pedig az alelnökök. A szövetkezést olyan formán gondolják, hogy mindkét párt megtartja külön állását, szervezetét, azonban a 67-es koalícióval szemben szövetségi viszonyba lépnek, választások esetére együttes akciót indítanak és egymás kerületeit kimélni fogják. E célból szükségessé válnék egy közös bizottság választása, amely a két párt megállapodásait előkészítse.

A két függetlenségi párt egyesítésére irányuló mozgalomban Polónyi Géza átvette a közvetítő szerepet és miután tegnap Kossuth Ferencnél vizitelt, ma délután Justh Gyulát látogatta meg.

A látogatás után Polónyi így nyilatkozott egy újságíró előtt:

— Remélem, hogy a szövetség hamarosan létrejön. Justhtal ma tanácskoztam, mert a Kossuth-párt nézetéről a Kossuth Ferencsel való tárgyalásom után teljesen tisztában va-

gyok. A Justh Gyulával való tanácskozásom legelején bizony nehéznek tetszett a megoldás. Justh azután az elvi kérdésekre fektette a fősúlyt és itt talán már most megállapítható az egyetértés. Mondhatnám tehát, hogy a nűanszoktól eltekintve, a bank és a választói jog dolgában nincs elvi eltérés a két párt, illetve pártvezér között. Most a pártvezérek személyes érintkezése válik szükségessé, azután meg kell beszélni a közeledés módozatait és remélem, hogy ez a legrövidebb idő alatt bekövetkezik.

Polónyi ezután a Justh Gyulával való tanácskozásáról beszámolt Kossuthnak is.

Justh Gyula a Polónyival való tárgyalás után Bakonyi Samut, a függetlenségi- és 48-as párt alelnökét fogadta. Bakonyi beszámolt a néppárt és a Kossuth párt kiküldöttjeivel tegnap folytatott tárgyalásokról. Bakonyi és Justh tiltakoztak az ellen, mintha az esetleges szövetkezés a koalíció feltámasztását jelentené. Nem igazak azok a hírek, mintha a Justh-párt kiküldöttjei tegnap este a néppárti proppozíciókat minden fenntartás nélkül elfogadták volna. Készek ugyan az ellenzéki pártokkal együtt harcba menni a kormány ellen, de nem a régi koalíció felélesztésével.

Justh Gyula a tanácskozások után így nyilatkozott a két függetlenségi párt szövetkezéséről:

— *En a személyi kérdéseket háttérbe szorítom* abban a pillanatban, midőn azt megállapítom, hogy elvi tekintetekben köztünk és a Kossuth-párt között különbség nincs.

Jellemző azonban a helyzetre, hogy *Holló Lajos*, aki Justh e kijelentésének tanuja volt, hozzátette:

— Nekem azonban személyi kifogásaim is vannak!

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk:

A pártkörök ma este meglehetősen csendesek voltak. A koalíció életrehívására irányuló terv ugylátszik, teljesen megghiúsult. A függetlenségi párt két frakciója közti tárgyalások még mindig nagy nehézségekbe ütköznek, amelyek jórésze személyi ellentét. De ha nem más, a körülmények kényszeríteni fogják a két pártot az egyesülésre, mert most már nagyon is előtérben áll a 67-es alapon álló és egy fel fogást valló pártok egyesülése. Ennek előfeltétele a *szabadelvűpárt életrekeltése*, amely már a legközelebbi napokra várható. A Nemzeti Társaskör tagjai köz nagy visszhangot kelt ez a gondolat. A szabadelvűpárti politikusok érintkezésbe fognak lépni az alkotmánypárttal, melynek egy nagy része nem idegenkedik a liberális 67-esek egyesülésének tervétől.

Az új igazságügyminiszter a választói jogról.

A Khuen-kabinet igazságügyi tárcáját tudvalevően Székely Ferenc dr. koronaügyész vállalta el. Az új igazságügyminiszter ma a következő kijelentést tette:

— Az igazságügyi tárcát a miniszterelnökkel való beható tanácskozás alapján fogadtam el. Teljesen tisztában vagyok a helyzettel, de a kormány programjának részleteiről természetesen nem nyilatkozhatom most, mielőtt még a miniszterelnöknek alkalma lett volna nyilatkozni a képviselőházban. Ami az én személyemet illeti, úgy azzal tisztában lehet mindenki, aki ismeri működésemet. Egész életemen át az igazságnak, a szabadelvűségnek és a sajtószabadságnak voltam híve és helyet sem foglalhatnék olyan kormányban, amely ezeket az elveket nem domborítja ki kellően.

Tudósítónk ezután megkérdezte a minisztert a választói jog reformja iránt:

— Híve vagyok — felelt dr. Székely Ferenc — az általános választói jognak a pluralitás kizárásával és kizárásával minden olyan szurrogátumnak, amely a választói jognak demokratikus jellegét megrontaná.

— Ez a koronaügyész ur egyéni nézete, vagy a kabinetnek is principiuma?

— Ez az én egyéni nézetem, de ha ellenkeznek a kabinetével, úgy semmi esetre sem léphettem volna oda be.

A képviselőház elnöki állása.

A két függetlenségi párt egyesülési akciója elé — bármint tagadják is azt hivatalosan — nagy akadályokat gördítenek a személyi kérdések. Kossuth Ferenc a párt vezérletét semmi esetre sem hajlandó Justh Gyulával megosztani és ezért Kossuth hívei azt a megoldást eszelték ki, hogy Jusztot újból megválasztják a képviselőház elnökének. Természetesen minden meggondolás nélkül mondatnák le Gál Sándort, aki pedig, mint mindenki tudja, nagy önmegtagadással és hosszas rábeszélésre, a Kossuth személye iránt való tekintetből vállalta az elnökséget. Természetes, hogy Gál Sándor nem látja szívesen a személyéről való ilyen rendelkezést és ezt ma nyíltan meg is mondta.

— Én — mondta a képviselőház elnöke — amikor először hallottam a függetlenségi kooperáció eszméjét, azt nem hittem el, legföljebb azt gondoltam, hogy az a híresztelés valami aknamunka. Ma sem hiszem, hogy a kooperáció gondolata a Kossuth-pártból indult volna ki, én legalább nem tudok róla. Ami már most az én személyemet és többeknek azt az állítólagos óhaját, hogy a házelnöki állásról lemondjak, illeti, mondanivalóm a következő:

— Én, amint tudják, a házelnöki állást csak erős rábeszélésre fogadtam el. Nem kerestem ezt az állást, de vonakodtam is azt elfogadni és csak annak az argumentációnak engedtem, amikor azt mondták, hogy ennek az állásnak az elfogadása olyan kötelesség, amely elől kitérni nem férfias dolog. Most azt a kivánságot, hogy mondjak le, nem tekintem másnak, mint túsúrásnak, amire még csak nem is reagálok.

Wekerléék bucsuja.

Félhivatalosan jelentik:

A Wekerle-kormány tagjai a jövő héten bucsulátogatást tesznek Bécsben a királynál. Az még a király elhatározásától függ, hogy együttesen, vagy külön bucsuzik-e minisztereitől.

Bécsi vélemények.

A bécsi lapok pesszimiztikusan irnak Khuen-Héderváry gróf akciójáról. A *Zeit Héderváry* kabinetjét a halottak kabinetjének nevezi, mert kabinetje tagjait a halottak birodalmából választotta. Hasonló hangon ír a *Reichspost* is, mely szerint „Hédervárynak csak két barátja van: a régen meghalt Deák Ferenc és Tisza István gróf.” A *Fremdenblatt* erősen bizik Héderváry akciójának sikerében.

SPORT.

+ *Vívóakadémia.* Március 13-án nagyszabású sportünnepély lesz Aradon. Maione Vince, az ország egyik legnevesebb vívómestere, aki a Fehér Keresztben tartja vívóelőadásait, március 13-án az aradi sportférjak közreműködésével élvezetesnek ígérkező sportünnepélyt rendez. Az a körülmény, hogy az ünnepséget Maione mester rendez, biztosítja annak nagy sikerét.

KULISSZATITKOK.

Dióssy Nusi, a szociálista. — Az eltört asztal.

Dióssy Nusiban összpontosulnak mindazok az erények és hibák, amelyek egy primadonnánál elengedhetetlenül szükségesek. Ez utóbbiból különösen nagy mértékben a szeszélyeskedésből jutott ki neki. A minap például elhatározta, hogy *szociálista lesz*, de nem vihette tervét keresztül, amint itt alább kitűnik:

Nusinak tudvalevőleg pere volt a napokban egy felvidéki gentrivel (két évvel ezelőtt megkérte a primadonna kezét) aki ezer koronát követelt Nusitól. Ezt a pénzt a gavallér állítólag kölcsön adta a primadonnának, viszont Nusi azt állította, a ropogós bankót minden feltétel nélkül ajándékba, visszavonhatlanul ajándékba kapta.

A nagyváradi tábla gavallérosan járt el, zárt tárgyalásban foglalkozott az ügygel, hátha így jobban kitűnik az igazság. Ki is tűnt. A bíróság Nusinak ítélte meg az esküt, aki...

... „isten engem úgy segítjen!” esküt tett, hogy ajándékba kapta az ezrest és megnyerte a pert.

A véletlen végzet úgy hozta magával, hogy másnap Nusinak újból bíróság elé kellett mennie, de ez alkalommal már Aradon, ahol tanuként hallgatták ki. Amikor befejezte a tanuvallomást, a bíró felállott és így szólt:

— Most pedig Nagysád, tegye le vallomására az esküt, mondja utánam az eskümintát...

Dióssy Nusi azonban tagadólag rázta fejét:

— Esküt nem teszek, — mondotta.

— Tessék???

— Nem teszek esküt, mert *ellenkezik a meggyőződéssel.*

— Hogyan, ön talán felekezetenküli?

— Nem. Római katolikus vagyok és voltam.

— Kedves kisasszony, — válaszolt a bíró mosolyogva — akkor igazán nem értem önt. A törvény ugyan jogot ad önnek arra, hogy eskü helyett fogadalmat tegyen, de kérem, ne éljen ezzel a jogával. Egy órai gondolkozási időt adok önnek arra, hogy elhatározását megváltoztassa és letegye az esküt. Ez már így illik jó keresztényhez.

— Kedves bíró ur, — szólt Nusi mélabus arccal — akkor az én szociálista gondolkodásomnak fucscs. Én nem várha'ok egy órát, de még egy negyedórát sem, hiszen 11 órára a *Tilos a csók* próbáján kell lennem. Méltóztassék csak gyorsan megesknetni, mert ha elkések a próbáról, az ügyelő úgy megbírságot, mint annak a rendje.

— Hát leteszi az esküt? — kérdezte mosolyogva a bíró.

— Le!

— Hát a meggyőződéssel mi lesz?

— Azt is leteszem.

A Keszler-pár nemrégiben Győrött vendégszerepelt. A művész-pár tiszteletére, akik a győrieknek régi kedves ismerősük, Mezei Béla színgazgató rendszeren klasszikus darabokat tűz ki előadásra.

A *Berlichingeni Götz* című darabban lépett fel Keszler az első este és egyszersemind rendezte is a darabot. Mint rendező jó előre utasítást adott a kellékesnek, hogy a darabban fontos szerepet játszó asztalt készítse elő. Ez tudniillik egy olyan asztal, amelynek egyik letört sarka oda van ragasztva és a ragasztott rész letörik, midőn a hatalmas erejű Götz indulatában az asztalra vág.

— Rendben van minden? — kérdezte Keszler előadás előtt és felhuzta jobb kezére a középkori várurat jellemző vaskeptytűt.

— Igen! — felelt a kellékes, mire Keszler jelt adott az előadás megkezdésére.

A darab kifogástalanul pergett egész a híres tanácstermi jelenetig, amelyben Götz a holtsteini tanácsossal szemben a maga kényuri jogait védi és bőszen haragjában vaskezelével az asztalra vág, hogy annak jobb sarka letörök.

A győri előadáson ez a rendszerint hatásos jelenet komikumává változott, úgy, hogy színészek és közönség egyaránt hangos kacajra fakadtak.

Kesztler ugyanis a legnagyobb erővel vágott ugyan kezével az asztal jobb sarkára, de a rosszul felállított asztalnak — a bal sarka esett le.

Z-r.

ÁLARCOS-BÁL.

*

Egy szép álomnak tűnt fel az egész. Mintha tündérország lakói felkerekedtek volna, hogy örömet szerezzenek Karnevál öfenségének, egy napra eljöttek ide közénk. Hoztak magukkal pazar jókedvet, sok vidámságot, derült, mosolygós arcokat és csalogatóul megmutatták tündérország csodásan ragyogó, színpompás drágaságait. Hoztak szép cifra ruhákat, mesés, csillogó gyöngyöket, sok drága bársonyt, csipkét és szalagot.

Tündérország lakói, mint vendégek így vetélykedtek ma nálunk a Központiban. A tündérnők nemes versenyre keltek Karnevál herceg kegyeiért, szépséggel, okossággal, egyik-másik ravaszsággal, de főleg toalettekkel. A szabóműhelyek titkos kohóiból, ahol már hetek óta készülődtek a mai estélyre, a legkeresettebb izléssel megkonstruált toalettek kerültek ki a jókedvű fenség nagy zavarban volt, hogy kit válasszon.

Itt egy szép halászeány surran el előtte, hogy a következő percben már azt a chansonnettet bámulhassa meg, aki csillogó flitteres ruhájában vidáman sétál a teremben egy fess bohóc karján. Ime, itt jön egy pompás fekete dominó, fejét fekete kalap díszíti, hatalmas structollakkal, ragyognak a szemei, az álarc alól pedig hófehér fogai csillannak elő.

Karnevál öfensége már utána akar lejtteni, de a hevesvérű herceget elfogja egy pezsgős leány, aki gyönyörű toalettjével és fess alakjával szinte lebilincselően hat rá. Elmerülésében egy kéményseprő zavarja meg, aki lajtorjájával beleütözik. Amint magához tér, egy gyönyörű cigányleány toppan elébe és megkéri: mutassa be a jelenlevő Serenissimus öfelségének, aki teljes díszben körsétát tesz a teremben. Karnevál odavezeti a cigányleányt, aki kártyát vet a kedélyes felségnek.

Ezt az alkalmat Karnevál felhasználja és elsiet, az Estkirálynő után, akinek nevéhez méltó nagy udvara van. Itt sem időzik azonban hosszabb ideig, mert a nagy udvartartás miatt alig jut a királynő közelébe. Fut a szép Policinell után, akinek gyönyörű pirosselyem ruhája hívogatólag int felé. Ő maga azonban büszke, hidegen fogadja a hercegnőt, aki Carmenhez menekül, míg egyszerre végleg eltűnik a tömegben és a mulatozók közé vegyül.

*

A Központi szálló egyik Salacz-utcai helyisége este 10 óra felé titokzatos eseményeknek volt színhelye. A diskkrét homályban levő teremben, amely kíváncsi tekintetek elől gondosan el volt zárva, az álarcos bál rendező bizottságának egyik komoly és megbízható tagja: Singer János trónolt, akinek az volt a kötelessége, hogy az álarcos bálba érkezőket ellenőrizze. Nehéz kötelesség, de gyönyörű jogokkal. Neki volt ugyanis meg az a kivételes joga, hogy hét lakat alatt őrizendő titoktartás alatt, a bálba érkező álarcosokat előzetesen leálcazza

és megnézze. Erre a nagy óvatosságra a bál szigorúan zárt jellege miatt volt szükség, nehogy esetleg illetéktelen személyek is megjelenhessenek.

Singer János dr. azután meg is őrizte a titkot, de úgy, hogy még neje csodaszép alt Wien kosztümjét se árulta el, annál kevésbé a másokét.

Tíz óra után már hangos társalgástól zibongott a terem. Egy-egy álarcos megérkezésekor odasereglettek a társai:

— Jaj, de csinos!

— Ugyan ki az a kis egérke?

— Nézd azt a vadrózsát!

— Hát az a pipacs talán nem elragadó?

— Jé! Milyen érdekes az a bohóc!

— Látod azt a katolikus papot a zsidó pap karján. Nincs szebb, mint a felekezeti túrelmesség.

— Itt jön egy zoké. Lila test, sárga sapka.

— Ah! Serenissimus öfelsége. Hódolat, felség. Szabad karját kérem?

Fél tizenegy felé még mindég érkeznek. A fess chansonnét, a konfettis hölgy, a csinos hollandi leány még csak azután tarkítják a tömeget.

Már huzza a cigány és megkezdődik az első tánc. Az egyik sarokban csárdás járja, a másikban egy hatalmas bohóc szórakoztatja az előkelő hölgyközönséget produkcióival. Hirtelen két kezére áll és kézenjárva sétát tesz a teremben. Az erre kitörő kacajt egy vadász zavarja meg, aki vállán fegyverrel, egy csinos kutyuskával belép a terembe.

Általános feltűnést keltett egy sikerült Tokerámo jelmez. A később megérkező Beregi Sándor, nagy megdöbbenéssel látta konkurensét és sietett a jelenlevőket biztosítani, hogy ne hagyják magukat megtéveszteni, ő a valódi Tokerámo, az a japán egy ügyvédjelölt.

*

Az álarcos-bálon sok pompás toalettet láttunk. Az összes ruhák leírása itt következik:

Dr. Keppich Jakabné. Halászeány. Zöld alj, hálóval, a hálón festett halak. Virág-fejdisz.

Vörös Magda. Moët & Chandon pezsgő reklám. Fehér túll ruha, arany felső rész, gyöngy ruhadísz, pezsgőüveg a hajban.

Weihertz Boriska. Carmen. Piros szoknya, piros pruszlik, kék ingváll, fekete tunika ezüsttel díszítve. Pipacs fejdisz, gyöngyök, kalárisok.

Singer Rózsika. Konfetti. Fehér túll ruha konfettivel beszőrva. Színes fodor. Fehér paróka.

Wolff Loli. Cigányleány. Piros szoknya, fekete derék, gyöngy, kaláris.

Löwinger Ilonka. Chansonette. Sárga selyemruha, flitter-díszrel és habgyönggyel, sárga cipő, sárga harisnya, gyöngy és piros rózsza-fejdisz.

Mann Lenke (Kisjenő). Vadrózsa. Rózsaszín selyemruha, rózsával és krep-de-chinnel díszítve és habgyönggyel, bóbé-kalap, rózsza-bot a kezében, rózsaszín harisnya és cipő.

Eliás Lenke. (Pécska.) Kis egér, Fehér duchesse ruha, borsó-tüllel, csipkével és rózsaszín selyemmel díszítve, fehér hermelin-tokk, fehér egerekkel, fehér cipő, rózsaszín harisnya.

Messer Piroska. (Kisjenő.) Pipacs. Piros selyem ruha, crepe-chinnel díszítve, piros pipacsokkal. Piros tokk, pipacsokkal díszítve. Piros cipő, szürke harisnya, kezében pipacság.

Kovács Terike. Francia hölgy. Csipkeruhában, fehér parókával.

Horovitz Gusztávné. Hollandi leány. Rózsaszín rövid selyem szoknya, ugyanolyan színű pruszlik fekete bársony díszrel, kis fehér kötény, fehér hollandi fejkötő, kagyló és fehér gyöngy hajdísz. Facipő.

Glück Ilonka. Nápolyi leány. Piros szoknya, kék pruszlik, sárga ingváll.

Guttmann Irma. A tél. Fehér selyem ruha, zölddel és prém díszítéssel.

Dr. Grósz Endréné. Estkirálynő. Feltűnő szépségű fekete selyem ruha csillogókkal díszítve.

Csillag Ibolyka Budapest. Policinell. Piros ruha, fekete díszítéssel. Pipacsok.

Dr. Singer Jánosné. Alt Wien. Fehér selyem ruha, virághimzésekkel, fejdisz, kalap, antik függő.

Fodor Zsigáné. Egyszerű, de pompásan kiállított fekete taft-selyem dominó, fekete álarc, széles fekete kalap, hatalmas structollakkal.

Laszki Valéria. Spanyol táncosnő. Piros ruha, pénz, kaláris, szalagdísz. Fejdisz.

Filberger Andorné (Kétegyháza.) Magyar menyecske.

Hervay Viola (Kisjenő.) „Ördög.” Piros selyem ruha, fekete díszítés.

Dr. Schreiber Vilmosné. Fekete selyem dominó, fekete kalap.

Brichta Gizi (Nyitra.) „Piroska.” Piros szoknya, piros főkötő, fekete pruszlik.

Breuer Zelma (Bécs.) Erdészeány. Kék szoknya, fekete mellényke, kék másni a fejen, céltáblával.

Domán Sándorné. „Spanyol cigány leány.” Pirosselyem szoknya, fekete mellényke, sárga ujjas, virág fejdisz. Gyöngyök.

Blau Lipótné. Olasz cigányleány. Piros ruha, pipacs fejdisz.

Benda Baba. „Piroska.” Piros szoknya, fekete pruszlik, a kézben kis kosár borral és kalácsokkal.

Benda Cica. Kék ruha, flitterekkel díszítve. Azok közül, akik álarcot nem viseltek, a következőket sikerült feljegyeznünk:

Sági Henrikné, özv. dr. Singerné, dr. Löwinger Miksáné, Glück Dezsőné, Tenner Ignácné, Tenner Józsefné, dr. Mittler Izidorné, Messer Lipótné, Kovács Miksáné, Kovács Jakabné, Flamm Lipótné, dr. Vadász Armandné, Vörös Henrikné, Singer Gyuláné, Tenner Erzsi.

*

Éjjel 12 órakor történt meg a leálcazás viharos, mulatságos jelenetektől kísérvé. Nagyon sok álarcosnak mindvégig sikerült inkognitóját megőrizni, ezek személye iránt természetesen fokozott érdeklődés nyilvánult. Az „ah!” kiáltások jelezték a meglepetést, amely egy-egy ilyen ügyes álarcos leálcazása után hallatszott.

Amikor végre lecsillapodtak a leleplezés nyomán támadt izgalmak, tovább folytatták a táncot, amely virágos jó kedvben egész reggelig tartott.

TANÜGY.

(—) Sikerült mesedélután rendezett a gyulai ovónői-kar két lelkes tagja: Schröder Istvánné és Turai Ferencné. A szép kis ünnepélyt a városháza nagytermében tartották, mely zsufolásig megtelt érdeklődőkkel. Az erkölcsi siker mellett szép anyagi eredményük is volt, mit az „Aradmegyei Kisdiednevelők Köre” pénztárába küldtek a munkaképtelen ovónők vidéki otthona javára. Ugyancsak erre a célra rendez most a kör mesedélután Aradon folyó hó 23-án d. u. 4 órakor. A rendezőség kedves és vonzó programot állított össze s az érdeklődés már most is oly nagy, hogy remélhetőleg szép eredménnyel fog végződni.

(—) Strifler Erzsi zongoratanárnő tanítványaik január 16-án délután 4 órakor lesz a házi hangversenye.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Vig özvegy, operetta. Este: A csikós, nép-zimnő. Kis Mihály felléptével. (Bérlésűn.)

Hétfő: Baccarat, dráma. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (B. bérlésűn.)

Kedd: Salome, szimfonia. Ezt követi: Zsába, bohózat. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. (C. bérlésűn.)

Szerda: Ingovány, dráma. G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével. Bemutató előadás. (A. bérlésűn.)

Csütörtök: Kuruzsló, szimfonia. (B. bérlésűn.)

Péntek: Elvált asszony, operetta. (C. bérlésűn.)

Szombat: Sári bíró, vígjáték. Bemutató előadás. (A. bérlésűn.)

* **Művész-ünnep Aradon.** A Kőlcsey-egyesület január 20-án rendezti Mikszáth-ünnepét. A megnyitó beszédet Varjassy Árpád mondja el, a jubiláló író nemzeti jelentőségét pedig Faragó Rezső fogja méltatni. Nemess Zsigmond dr. a „Tisztelt Ház” és a többi politikai fotografiák jóízű humoristáját fogja méltatni, míg Várnai Jenő, az aradi Nemzeti Színház művésze Mikszáthnak *A kaszát vásárló paraszt* című rajzával fogja megneveztetni a közönséget. A Kőlcsey-egyesület már régebben meghívta Mikszáthot is január 20-iki felolvasására. Ő maga, Szegedet kivéve, egy vidéki ünnepekre sem megy el, de küldött a Kőlcsey-egyesület közönségének egy szellemes levelet, melyet Szöllősi István fog bemutatni az aradi Mikszáth-ünnep részleteinek összefoglalásában. Atik január 1-je óta léptek be tagul a Kőlcsey-egyesületbe, még a felolvasás előtt fogják megkapni igazolványukat, melylyel díjtalanul vehetnek részt ezen és a husvőtig még rendezendő felolvasásokon.

* **Uj darabok.** A színház személyzete mostanában egész csomó újdonsággal és reprizzel foglalkozik. Ugy látszik, a direktor pótolni akarja mulasztásait, mert az utóbbi időben a fővárosi színházak műsoráról elég megkésve kaptak a darabokat. Szendrey tehát felutazott az üres tarsolyával Budapestre és jól megtömve hozta azt vissza. Összevásárolt egy csomó darabot. A *kuruzsló* után, amelynek pénteken volt a premierje, sorban fognak előadásra kerülni ezek a darabok: *Ingovány*, *A találkozás*, a Nemzeti Színház nagy sikertarotott újdonsága, a *Sári bíró*, *Móricz Zsigmond* kitűnő műve, a bécsi Burgszínháznak egy új szimfonia, *Liliom*, *Melnár Ferenc* fantasztikus darabja, *Warenné mestersége*, Shaw Bernard műve, ezenkívül Rostand *Sasfiókja*, a Király-színház újdonsága: *Luxemburg grófja*, amelynek tegnap volt nagy sikere Budapesten és *Trenk báró* operett, amely Feld színházában a századik előadás felé közeledik. Újdonság tehát volna bőven. Emellett azonban reprizek is lesznek, mert a betanulásokra hosszú idő kell. Szendreynek ugyanis az a sarkalatos elve, hogy inkább valamivel később mutatja be az újdonságokat, mint a vidék más nagy színpadjai, de lehetőleg összevágó, betanult, jó előadásokat akar produkálni. A reprizek közül már legközelebb előadásra kerül a *Görög rabszolga*, ez a bájos zenéjű operett. Hétfőn, kedden, szerdán vendégei lesznek a színháznak: a kedvelt Góth-pár. Az első estén a *Baccarat*-ban, a másodikon a *Salome* és a *Zsába*-ban, a harmadik estén az *Ingovány*-ban fognak fellépni.

* **Maeterlinck darabjának betiltása.** *Berlini* távirat jelenti: *Reinhardt* igazgató elő akarta adatni *Maeterlinck* új drámáját, „*A Mária Magdolna*”-t. A hatóság azonban megtiltotta a darab előadását, azzal az indoklással, hogy a sok bibliai citatum és az Ur szava, mely a darabban előjön, a hallgatóság vallási érzéseit sértheti. A cenzura ellen a színház igazgatósága felebbezett a kultuszminiszterhez, de eredménytelenül.

* **Tárlat-zárás.** Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat kiállítása holnap, vasárnap bezárul. A tárlat, mely husz napig volt nyitva, minden tekintetben szép eredményeket mutat fel. Arad műértő közönsége napról-napra nagy számban látogatta a kiállítást és érdeklődésével, valamint a művásárlásokkal bizonyosságot adott arról, hogy a Képzőművészeti Társulat évenkénti kiállításával fontos kulturmissziót teljesít. A tárlatot mintegy harmadfélezer tanuló nézte meg, részint mérsékelt belépő-jegygyel, részint teljesen díjtalanul. A szakavatott rendezés Ufferbach Jenő, Balla Frigyes, Barsy Aurél, Albert Andor, Matusik Márton és Sima Dezső érdeme. Holnap még egész nap nyitva lesz a kiállítás, hétfőn pedig elszállítják a műtárgyakat. A társulat kéri azokat, kik műtárgyakat vettek, sziveskedjenek azokat a hétfői nap folyamán a kiállítás helyiségéből elvitetni.

Az eddig közölt vételeken kívül a következő művásárlások történtek: Döry Jenő megvette Albert Andor „Szomjasok” című szobrának egy példányát és Rubovics Márk „Alkony” és „Holdtelek” című képeit; Zima Tibor megvette Katona Nándor „Eős idő” című festményét, a Képzőművészeti Társulat pedig Berkes Antalnak „Téli reggel” és Freckay Endre Jegenye-sor című képeit.

* **A filharmonikusok hangversenye.** Más városokba is eljutott már az Aradi Filharmoniai Társulat híre. Legutóbb is két helyről kapott megkeresést: Ujvidékről és Nyiregyházáról, hogy az ottani ujonnan alakuló hasonló egyleteknek a szervezés és működésre nézve utmutatással és felvilágosítással szolgáljon. A kérésnek készségesen tettek eleget, miről tanuskodnak azok a köszönettel áradozó sorok, melyeket az Aradi Filharmonia hálából küldtek. S a dicséretet meg is érdemli a feladata magaslatán álló egylet, mely január 30-iki hangversenyén (délután 5 órakor a Fehér Keresztben) szenzációs meglepetéssel fog szolgálni: lehozatja Aradra, hova egy évtized óta híresebb gordonka-szólista nem jött hangversenyezni, a jelenkor legkiválóbb csellóvirtuózát, a magyar születésű Földes Arnoldot, ki egész Európát bámulatba ejtette már külföldi tournein s kitüntetésekkel gazdagon tért vissza az Operának Bürger Zsigmond halálával megüresedett első gordonka-szólistai állásába. Az egylet, mely áldozatot nem kimélve igyekszik hangversenyeit változatosabbá tenni, a 2 gordonka-szólon kívül még 3 érdekes zenekari számot tűzött ki a programba. A hangversenyre a bérlőkől még meghagyott jegyek 8, 6, 5, 4 és 2 kor. árban kaphatók Scherhag és Fia cég női közimunka-üzletében (Minorita-palota.)

* **Kenedi Géza és az aradi tanítóképző hangversenye.** Kenedi Géza ma vasárnap, délelőtt Nagyváradon fog felolvasni. Régen megígért aradi felolvasását is e vasárnap este kívánta megtartani. Mikor azonban arról értesült, hogy a tanítóképző-intézet ifjúsága akkor este utazási és segítő alapja javára rendez hangversenyt, február végére halasztotta el a Kőlcsey-egyesületben megtartandó előadását. Nem akarta az aradi társadalmat elvonni attól a hangversenytől, melylyel — mint írja — „hasznos kulturszolgálatok járnak.” Így csak tavasz felé fogja a *Szociológiai Nyomozások* mélyen szántó írója Aradon elmondani gondolatait a „modernizmusokról.”

* **Szamosi-Környei hangversenye.** Az érdeklődésből ítélve még a Culp-koncert szenzációs sikerét is felül fogja mulni a rendőrség és tűz-őrség február 2-án megtartandó hangversenye. Magyarország két legünnepeltebb művészt, Szamosi Elzát és Környei Bélát egy koncert keretében együtt élvezni még az aradi publikumnak is különleges élvezet. Szamosi Elzának ez lesz utolsó magyarországi vidéki szereplése, ami külön érdekesség számba megy. Erre a koncertre valószínű zenei gurmandériákból válogatták össze programjukat a szereplők és a közönség egy nagystílusú hangverseny élvezetében részesül.

* **A zenekedvelők figyelmét felhívjuk** arra a diszalbumra, amely hatvan darab legújabb operetta, műdal s kuplé zongorára alkalmazható hangjegyeit foglalja magában. A diszalbum ára csupán 4 korona 20 fillér, — holott a hangjegyek egyenként vásárolva, 96 koronába kerülnek — s Weiss Leó cégnél kapható.

* **Katalógus.** Szépen kiállított vaskos könyv jelent meg most Aradon. Ez a kötet a Kerpel Izsó cég hatalmas kölcsönkönyvtárának a katalógusa. Azt hisszük, főlegesen ezt a könyvtárt bővebben ismertetni, hiszen alig van Aradon olvasni tudó ember, aki ne ismerné. Ha egy jó és új könyvet a megjelenés utáni napon olvasni akarunk, — legyen az tudományos, vagy szépirodalmi, magyar, német, francia, vagy angol, olcsó, vagy bármilyen drága, az Kerpel kölcsönkönyvtárában már a megjelenés utáni napon okvetlenül kapható. Aki az irodalomnak barátja és szakszerű csoportosításban az egész magyar irodalom minden jelentősebb termékét felölelő jegyzékét birni óhajtja és magának fogalmat alkotni akar Kerpel kölcsönkönyvtárának óriási, meglepő nagy méreteiről, az szerezzze meg magának 50 fillérért ezt a vaskos kötetet. A jegyzék az Aradi Nyomdarészvénytársaság műintézetét dicséri. Mint értesülünk, a kölcsönkönyvtárnak már 1-2 hét múlva meg fog jelenni a legutóbbi hetek újdonságairól szóló pótejegyzéke is.

* **Az Uránia műsora.** Szombaton mutatta be új programját az Uránia-színház. A közönség ki nem fogyott a nagyszerű látványosságok magasztalásából. Mindegyik kép újabb meglepetés, melyek még az Uránia mindig fényes műsorai mellett is különös tetszést aratnak. Az elefántidomítás című kép India urait mutatja be idomított elefántokon, egy pazar fényű ünnepegyezés diszfelvonulásában. Utóbb az állatdresszúra valószínű csodáit mutatja be egy hindu elefántidomítás. A hatalmas állatok bámulatossá válnak végzik gyerekes produkcióikat, nagy élvezetére mindenkinek. A vasárnapi műsor fényes összeállításával nagy szórakozást biztosít a közönségnek. 241

Vértanuk meg az illeték

Ballada, ajánlva: Wekerle Sándor pénzügyminiszternek.

*

A vesztőhely megvétele után járó állami illetéknek csak a felét engedte el.

Halott tábornokek — tizenhárman voltak — Földet vásároltak: kétszázötz kis holdat.

Mig éltek, vergődtek az ágyufüst mellett, Jóságot szerezni idejük nem tellett.

Minden vagyonuk volt: az élet, szabadság. A nemzet kívánta, mindkettőt odadták.

S a sikon, mely látta, hogyan függnek, halnak, Holtuk után vettek nekik uradalmat.

Megvan az egyezés, kontraktusba kötve; Vértanuk tanyája a birtok örökre.

S az írás pecsétje ki se hült egészen, Ott terem a finác: „No, és az én részem?”

„Egy kis illeték, meg bélyeg egy csipetnyi, A mi az államé, meg kell azt fizetni.”

Az egyik tábornokek, deres fejét rázván, Fél-nevetve néz szót a friss stempli-strázsán.

„Tudhatná a gazdád, — hire van még annak, — Fizettünk már egyszer a magyar államnak.

Toronymagasságig bélyeget ha raknak, Száz év illetéket vellázzák asztagnak,

S lehetne fölébe tenger adót hintni, Kikre ezt kivetnék, akik ezt fizetnék, Sokse fizethetnek olyan sokat, mint mi!”

R.

Botrány a szerb udvari bálon.

Az inzultált rendőrfőnök. — György herceg afférja Forgách gróffal.

Távirati tudósítás.

Arad, január 15.

Belgrádból ismét botrányok híre érkezik. A skandalumok hőse György herceg. A görög keleti újv alkalmból rendezett udvari bálon ugyanis egymásután két magas méltóságot viselő férfit inzultált a hóbotos herceg. Forgách János gróf osztrák-magyar nagykövetet és Alimpics belgrádi rendőrfőnököt.

A rendőrfőnököt ez alkalommal már másodízben szidta össze és halmozta el a sértések áradatával. Hónapokkal ezelőt összetűzött vele és a rendőrfőnök lemondott állásáról. Csak Péter király határozott parancsára tartotta meg továbbra állását. A király garanciát vállalt, hogy inzultus többé a herceg részéről nem éri. Alimpics azonban még is tartott a kellemetlenségtől. Mikor meghívót kapott az udvari bálra, irt az udvarmesternek, hogy tekintettel a közte és a herceg közti feszült viszonyra, kéri a megjelenés alól felmentését. A király tudomására jutott a dolog és kívánta, hogy a rendőrfőnök jelenjék meg. Megígérte, hogy minden támadás ellen védve lesz.

Alimpics engedelmessékedett. Éjfélre rendben is volt a dolog. Kerülte a herceget, de a büfében kénytelen volt vele találkozni. A herceg az orosz nagykövetség dragománjának kíséretében volt. Alig lépett be az étkezőbe, botrányt csapott György.

— Maga alávaló gazember, csirkefogó, tolvaj, — kiáltott a halálsápadttá vált Alimpicsre.

Ez rögtön a királyhoz ment és elégtételt kért. György utána rohant és atyja jelenlétében újra szidalmazni kezdte a prefektust, aki feleségével együtt azonnal távozott a bálból és beadta lemondását. Ma már nem is referált a királynak a napi eseményekről.

Ugyancsak kínos jelenet játszódott le a herceg és Forgách gróf nagykövet között is a bálon. György néhány napja kocsija ablakán megsebesítette jobb kezét. A bálon karját felkötve jelent meg.

— Meggyógyult már fenséged keze? — kérdezte a nagykövet.

— Köszööm, már jobban van, — felelte a herceg, — de ez a kar még nem játszotta végig a szerepét. Ezt jegyezze meg excellenciád.

A nagykövet válasz nélkül hagyta a kihívó megjegyzést. A párbeszéd kínos feltűnést keltett diplomáciai körökben.

MULATSÁGOK.

(=) A kereskedelmi alkalmazottak bálja. Ma este zajlott le a Fenér Kereszt nagytermében a kereskedelmi alkalmazottak bálja. A kitűnően sikerült mulatságon igen szép és nagy közönség volt jelen, amely csak a kora reggeli órákban oszlott szét. A jelenvolt hölgyek névsorát a rendezőség így állította össze:

Pilcz Juliska, Pilcz Terike, Szupáncsics Ilona, Mizera Mariska, Mizera Margit, Sinkmann Valéria, Kappner Rózsa, Hasz Erzsébet, Fried nővérek, Taub nővérek, Schwartz Gizike, Grünbaum Helén, Gádó Mariska, Szimán Eszti, Himler Rezsínke, Trebits Margit, Heller Józsa, Tóth Annus, Luck nővérek, Fruchter Terike, Somogyi Annuska, Princz Helén inokai Tóth Eszti, Szilágyi Magda, Eckert Margit, Gartner Boriska, Müller Eszti, Bakó Ettus, Mészáros nővérek, Stein Juliska, Rubinek Lujza, Faragó Terike, Polónyi Mariska, Polónyi Jozefin, Rosner Belluska, Braun Rezsín, Kohn Margit, Kohn Rezsínke, Faragó Ilonka, Scheffer Mariska, Iritz Elvira, Iritz Margit, Schumann Mariska, Markó Anna, Pilcz Mici, Sándor Vali, Rusz Erzei, Schwarz Giza, Szabó Margit, Herceg Esti, Hermann Terika.

(=) Az aradi polgári jótékony négyzet február hó 2-án tartja idei második teáját. Az erkölcsi és anyagi sikerekben gazdag délutánok iránti érdeklődés fokozására újításokat eszközöl a rendezőség. Így a hagyományos torabola helyett sorsjátékkal mulatítja a közönséget, még pedig oly módon, hogy a belépő-jegyek sorsje-

gyek is egyszermind. Több műtárgy és szép kézimunka kerül kisorsolásra. A rendezőség mindenre kiterjedő figyelme bizonyára méltánylásra talál és újra nagy közönséget fog odavonzani.

(=) A tanítóhálon tombola is lesz, melyre az adományok a Weitzer utcai fiu, a Hassinger-utcai elemi és a polgári leányiskolában gyűjtenek. A bál meghívók már szétküldtek; aki tévedésből nem kapott, sziveskedjen ezt bármely tanítónál bejelenteni.

(=) A Csizmakészítők Ipartestületének bálja. A „Gambinus” nagyterme is hangos volt ma éjjel. A Csizmakészítők Ipartestülete rendezte ott bálját, melyen az ide is, mint minden évben, nagy közönség vett részt. A jól sikerült mulatság reggelig tartott.

HIREK.

Színházi botrány Bécsben.

— A kimaszkírozott főherceg. —

Távirati tudósítás.

Arad, január 15.

Kínos botrány tartja izgatottságban Bécs színházi köreit. Az *Uj Szinpad* című színházban december 23-án mutatták be *Roda-Roda* és *Rosler Károly* darabját, amelynek a címe: „A tábornagy és a cylinder.” A darabnak óriási sikere volt és megszakítás nélkül adták mostanig. Ma azonban a rendőrség betiltotta a darabot.

Egyik verzió szerint tegnapelőtt megnézte a szindarabot egyik *Eszterházy* grófnő, aki a színmű főszereplőjének maszkjában az *uralkodóház egyik tagjára, egy általánosan ismert főhercegre ismert.* Erről illetékes helyen jelentést tett s ezt a betiltás követte.

Más verzió szerint egy magasrangú katonatiszt közbenjárására tiltották be a darabot. A színház igazgatóját ma délelőtt magához rendelte a bécsi rendőrfőkapitány és tudtára adta:

— A katonaság kigunyolása miatt betiltom a darabot.

— De hiszen a Tatarjárás is kigunyolja a katonákat, — mondta az igazgató — azt még se tiltották be.

— Az csak operett és csak tréfásan gunyolja ki a katonákat — felelte a főkapitány.

— De hiszen a cenzura nem találta betiltandónak a mi darabunkat.

A főkapitányt nem lehetett meggyőzni s kijelentette, hogy megmarad a betiltás mellett.

— Az angol választások. Londonból jelentik, hogy a tulajdonképpeni választások csak ma kezdődtek meg. Minthogy a választásokat csak este 9 órakor zárták le, így hát nem tudható még az eredmény. Annyit már megállapítottak, hogy a liberálisok néhány kerületet vesztek.

— A fukar pénzügyminiszter. Arad város azt kérte a magyar királyi pénzügyminisztertől, hogy a vesztőhely megvételi összege után esedékes állami illetékeket ne számítsa fel a pénzügyi hatóság által. A magyar királyi pénzügyminiszter megbízásából ma arról értesítette *Róka* József pénzügyigazgató, királyi tanácsos a város közönségét, hogy csak az illeték felét engedi el a miniszter.

— Megsemmisített határozat. Az aradmezei takarékpénztár a múlt év december 19-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta alapítókének felemelését, egyszermind 1125 darab 1000 korona névértékű új részvény kibocsátását 1600 koronás árfolyamban. Elhatározta továbbá, hogy a felülfizetésből befolyó összegből százezer koronát a tisztviselők nyugdíjalapjába utal be. Az aradi királyi törvényszék *Heller Mór* dr. bíró előadása alapján a takarékpénztári közgyűlési határozat az utóbbi részét megsemmisítette, mert a közgyűlési meghívó tárgysorozatába ez a pont tanácskozási tárgyal felvéve nem volt és így a közgyűlés alapszabályszerűen nem volt jogosítva határozni.

— Hollandia öröme. Hágából jelentik: Ma kétségtelenül megállapították, hogy *Vilma*, Hollandia királynője ismét anyai örömeinek néz elébe. Ez a tegnapi udvari bál alkalmával kétségtelenül kiderült. Akkor ugyanis a királynő egész este nem mozdult el egy karosszékéből.

— Vadászat Tisza István gróf hirtokán. Nagyváradról jelentik: Ma kezdődött Tisza István gróf radványi és geszti uradalmában a két napra tervezett hajtóvadászat. Tegnap már megérkeztek a geszti kastélyba a nevezetes vadászeményre meghívott illusztris vendégek, névszerint: *Bethlen Pál* gróf, *Sándor János*, dr. *Beöthy László*, dr. *Miskolczy Ferenc*, *Lovassy Ferenc*, *Nagy Bölöny József*, *Miskolczy Barna*, *Tisza Kálmán*, *Markovits Károly*, *Markovits Antal*, *Markovits Manó*, *Szunyogh Szabolcs*, *Telegdy József*, dr. *Beöthy Pál*. A két napig tartó hajtóvadászat után a geszti kurián vadászlakoma lesz, amely alkalommal *Magyar Károly* debreceni zenekara játszik az előkelő vadásztársaságnak. Tisza István gróf kedden utazik vissza Gesztről Budapestre, ahol eddigi dispozició szerint huzamosabb ideig fog tartózkodni.

— Az udvari tanácsos bányája. Sok bajt kavart már a *Magyar Bánya Részvénytársaság Dobsina* cég, amelyet *Meisels Samu* udvari tanácsos alapított a Csáky-család vagyonából. A Csákyak azonban azóta sem törődnek sokat a vállalattal s ennek tulajdonítható, hogy folytonosan küzd apró cseprő bajokkal és holmi ezer, sőt 150—200 koronás számlák miatt enged maga ellen csődöt kéretni. Gyors egymásutánban három ilyen baleset érte a *Magyar Bányarészvénytársaságot*, amely egyébiránt most sem evez tiszta vizekben, mert ismét rendkívüli közgyűlést hívott össze. Ennek a rendkívüli közgyűlésnek az a pikáns háttere, hogy a régi felügyelő bizottsági tagok közül többen nem voltak hajlandók tovább „fölgynelni” a vezetésre és lemondtak. Ezek helyébe a rendkívüli közgyűlés új felügyelő bizottsági tagokat fog választani.

— Borowska asszony püre. Krakóból táviratozzák: Ma folytatták *Borowska Janina* asszony bűnpörének tárgyalását. A vádlott nő olyan rosszul érezte magát, hogy a tárgyalást csakhamar felkellett függeszteni és az orvos kámforos befecskendezést adott. A szünet után az asszony kijelentette, hogy három éves leánykája érdekében nyilatkozatot akar tenni.

— Arra a kérdésre — ugymond — vajjon gyermekem a férjemtől való-e, ezt felelem: érzelmi szempontból talán nem az övé, de jogi szempontból az övé.

Majd még hezátette:

— Hangsúlyozom, — nehogy e nyilatkozatomat félremagyarázzák — hogy leányom férjem gyermeke.

A vádlottnő ezután a *Leviczky*vel való afféjét ismerteti.

— Pusztító hóviharak. *Newyorkból* táviratozzák: Az Egyesült Államokban borzasztó hóviharak pusztít. Különösen a tengerparti vidékeken óriási a kár.

— Hol van Kecskeméthy Győző? Már hosszú idő múlt el azóta, hogy Kecskeméthy Győző a fővárosban milliós sikasztását elkövette és kisiklott az igazságszolgáltatás kezei közül. Akkoriban sokféle kombináció került forgalomba szinte boszorkányos eltűnése fölött. Némelyek hajlanók voltak azt hinni, hogy a zseniális sikasztó nem is hagyta el a főváros területét, azt vélvén, hogy cinkostársai eltették láb alól a megosztottak a dus zsákmányon.

A szenzáció első hullámzásának elmulta után — úgy-ahogy — világossá vált, hogy Kecskeméthy Győzőnek mégis csak sikerült az új-világba hajóznia. Bizonyosága ennek az a pár levél, melyet a fővárosi rendőrség Amerikából kapott időnkint több helyről.

Dacára azonban az egész világon való köröztesnek, Kecskeméthy csak nem került meg. Utóbb az elévülés bekövetkeztével vissza is vonták a körözését.

Hogy hol van hát tulajdonképen Kecskeméthy, arról most — mint Kassáról írják — érdekesen beszél egy Amerikából visszatért kassai lakos. Paskvan Jakab pozsegi (Szlavonia) születésű, 29 éves, róm. kat. munkás a napokban tért haza Amerikából. Elbeszélése szerint 10 évig volt Amerikában s az utóbbi 4 év alatt West-Virginiában, Mündklareben dolgozott egy bányában, ahol — összekeverült Kecskeméthy Győzővel, aki munkafelügyelője volt neki s akit a bánya vezetősége igen szeretett. Kecskeméthyt a munkások egyszerűen csak „gyán“-nak nevezték. Paskvan is csak akkor tudta meg a valódi nevét, mikor az amerikai konzulátos nyomra akadva, a körözés értelmében elfogatta a sikasztót, azonban, mivel ebben az időpontban a körözés már vissza is vonatott, szabadon bocsátották. Kecskeméthy ekkor mintegy 6 hónapra elhagyta helyét. Állítása szerint kanadai birtokára vonult vissza, azután pedig újra visszatért a mündklaresei vállalatához. Paskvan elbeszélése szerint több takarékbetét könyvét is látta Kecskeméthynek, de azt, hogy mily összegekről szóltak ezek, nem tudja.

— Az újtemető diszkapuja. Ma járt le a másodizben kiirt temetői diszkaputervek pályázatának határideje. Ma délig hét pályamunka érkezett a polgármesteri hivatalba jelígis levelek kíséretében, köztük egy szobrászművészi megoldás is. A polgármester a napokban átír Ring Gézához, a bíráló-bizottság elnökéhez és utasítja a bizottságot, hogy döntsön a díjak odaitélésében. A pályaterveket a zsüri döntése előtt kifogják állítani.

— Utcái lámpák szaporítása. A tanács elhatározta, hogy az Ormay Norbert-utcában két egész éjjel égő, a Leiningen- és Erzsébet-utcákban egy-egy egész éjjel égő gázlámpát, a Lehel utcában pedig egy villamos lámpát szereltet fel.

— Jótékonyág. A szegénytanulók számára a következő adományokat vették: báró Bohus Zsigmondné 2 drb kendőt és kézvédőt. Özv. Barkassy Kálmánné 2 zsák burgonyát, 1 zsák almát és 20 kg. babot, Kremer Józsefné 10 kg. sőt, 10 kg. borsót, 10 kg. kását és 25 kg. lisztet, Lusztig Arminné élelmiszereket, Aknay Andorné 30 üveg paradicsomot, dr. Veicsov Gézáné 1 süveg onkrot és 1 zsák hagymát, Lészay Sándorné élelmiszereket küldött. Fogadják ezuton is hálás köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyesületi elnök. — A szegénytanulók konyhájában felügyelőnek Halász Jenőné és dr. Tisch Mórné urnók.

— Házasság. Kohn Józsa és Neumann (Nemes) Jenő (Schwartz Simon fiai és társa cégnél) e hó 16-án házasságot kötnek az aradi anyakönyvi hivatalban.

— Az aradi közöskonyha és a bécsiek. Az aradi közöskonyha kitünő híre eljutott már a bécsiekhez is. Hogy az aradi konyha a mai nagy drágaság mellett is képes fennállani s ételadagjait a régi megszabott árban kiszolgáltatni, méltó feltűnést keltett nemcsak városunkban s Magyarországon több nagyobb városában, hanem már Bécsben is, ahol szintén egy közöskonyha felállításának eszméje indult ki Bécs város hivatalnokai körében s elakarják tanulni Bécsben az „Aradi első közöskonyha önszervező társaság“ konyhája vezetése titkát s evégből már megkeresték az Igazgatóságot, elkérve a közöskonyha szervezeti szabályrendeletét. Még megérhetjük, hogy Bécs a magyaroktól is tud s akar is valamit megtanulni. Bécsben is mutatkozik tehát már a drágaság s ott is védekezési eszközöz nyulnak azok, kik csekély jövedelmükkel családjaik részére megfelelő és izletes ételket biztosítani akarnak, ott is tudják tehát már azt, hogy csak tömörüléssel érhetik el céljukat. Külön en az „Aradi első közöskonyha önszervező társaság“ tagjai sorába felvesz rang és vagyon különbség nélkül minden tisztességes családfőt Belépni bármely napon lehet. A felvételre jelentkezők felvilágosítást nyerhetnek a nap bármely szakában a közöskonyha helyiségében (Belváros, Valasztó-utca 32/a. szám.) Levélbeni megkeresésre szívesen válaszol az igazgatóság.

— Cipőtisztító Arad főútján. Új és nagyvárosias alakkal tarkul Arad főútjának amugy is színes és impozáns élete. A tanács ma tartott ülésén engedélyt adott Tenzer Istvánnak, hogy a főúton, a Széchenyi-utcától a Fehér Kereszt szállodáig cipőtisztító állomás helyet rendezhessen be. Köteles egy csinos bódét állítani a rendőrség által kijelölendő valamely ponton.

— Végzetes gondatlanság. Az aradmegyei szederhádi pusztán Kaluser Demeter gondatlanságának lett az áldozata. Fegyveréből kiakarta szedni a golyókat, miközben a fegyver elsült és a golyó Kaluser Demeter fejébe furódott. Néhány perc múlva meghalt.

— Elgázolta a vonat. A borossebesi pályaudvaron ma délután 3 órakor halálos vasuti elgázolás történt. A pályaudvarra berobogó vonat elgázolta Pintyák János kertesi lakost, aki sérülései következtében néhány perc múlva meghalt. Az aradi királyi ügyészség megindította a nyomozást, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a feiősség.

— Birtokcsere. Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Karabás Demeter és neje eladják az aradi 2139. számú tjkvben felvett Borona utca 34. számú házat 2000 koronáért Tövisháti Sándor és nejének. — Kaiser Mihály és neje eladják az aradi 6819. számú tjkvben felvett Borona-utca 26. számú házat 2780 koronáért Dézsi János és nejének. — Dézsi János és neje eladják az aradi 1897. számú tjkvben felvett György-utca 23. számú házat 3300 koronáért Trabolka Pál és nejének. Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □-ölet 650 koronáért Tóth Imre és nejének. — Solyos Ferenc eladja az aradi 566. számú tjkvben felvett Magyar-utca 17. számú házat 8000 koronáért Galiszer Antal és nejének. — Barna Tódor eladja az aradi 2865. és 6661. számú tjkvekben felvett Névtelen-utca 7. számú házat 1920 koronáért Barár György és nejének. — Kormóndi Nagy Mihály eladja az aradi 2793. számú tjkvben felvett Nyul-utca 5. a) számú házat Hérocz József és nejének.

— Végzetes tea-est. Nagyváradról jelentik; Vidám tea-est fordult végzetessé tegnap a Halász-utca 7-ik számú házbán. A párolgó teába öntött gyöngyöző rum cseppjeiben veszedelmes méreg kavargott s egy egész teázó társaság betegedett meg a legsúlyosabb mérgezés tünetei közben. Csak a gyors orvosi segély fordította meg a szerencsétlenség majdnem bizonyos bekövetkezését.

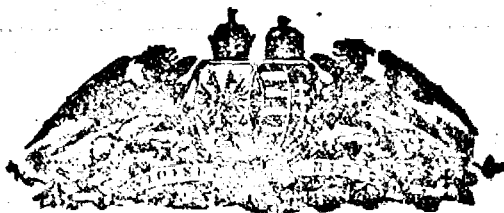
Hegyesi Márton máv. irodakezelő lakásán kedélyes teánál látta vendégül Désy Gyula máv. kalauzt s a feleségét és Niedermann Gyulát. Hegyesi Márton feleségével együtt a teázó társaság öt tagból állott. A teához mindannyian rumot is öntöttek. Gyanútlanul itták meg az ártatlannak hitt italt, de még az éjszaka folyamán mindannyian rosszul lettek. Hegyesék és Désyék ugyanegy udvarban laknak s már reggel gyanusnak találták, hogy mind a négyen betegek. Hamarosan érdeklődtek s megtudták, hogy vendégük, Niedermann Gyula is megbetegedett. Ekkor sietve küldtek a közelben lakó Matolay Károly dr.-hoz, aki nyomban meg is jelent és methyl alkohol mérgezés tüneteit konstataálta a betegekben. A megmérgezett teázókat gondos ápolás alá vette, ellenszereket adott be s mindent elkövetett, hogy az erős méreg hatását csökkentse. A betegek már a déli órákban meg is könnyebültek. Matolay Károly dr. értesítette észleletéről a rendőrséget is. A rendőrség megállapította, hogy Hegyesiek Schwarz Mór széles-utcai kereskedésében szereztek be a rumot, mely minden valószínűség szerint okozója volt annak, hogy a teázók methylalkohol-mérgezést kaptak. Schwarz Mór vallomása szerint a rumot Rothbarth Adolf Ede szesznagykereskedőtől szerezte be, amit a rendőrség meg is állapított. A nyomozás során ugy Schwarz Mórnál, mint a Rothbarth-cégnél a talált rumot lefoglalták s a teázásnál használt, valamint a raktáron levő rumból mintát vettek s azt lepepsztelték. A mintákat vegyvizsgálat alá vetik most s majd így állapítják meg, hogy vajjon kinél jutott méreg a rumba. A rendőrség a nyomozást folytatja.

— Véredény-elmészesedésben szenvedők a régismert Ferencz József-keserűvizben egy egészen természetes és minden megerősítéstől mentes jótékony hashajtót találnak. Miután a Ferencz József-viznek sokkal jobb íze van, mint a közönséges hashajtószereknek, a már hosszabb idő óta betegeskedők különösen szeretik. Átlagos adagnak elegendő 100—150 gramm valódi Ferencz József-keserűviz, mely éhgyomorra veendő. 251

— Észak-Olaszország és a Riviera. A Menetjegyiroda ezidei társaskirándulásának programjába Europa legdivatosabb üdülőhelyeinek megtekintését vette föl. Nizza és Monte-Carlo mellett San Remo, Mentone, Capmartin, Mobaco, Beau-lieu és Cannez sorakoznak, ahova sereggestül özönlik az Ó és Újvilágból mindenki, aki pihenni és szórakozni óhajt. — A szorongásig megtelt vasuti kocsik és a tulzsfolt szállodák jelzik leginkább, hogy az idény legforgalmasabb napjai következnek. A Menetjegyiroda kirándulóinak azonban az egész uton kényelmes közvetlen külön vasuti kocsik állanak rendelkezésre, az egyes tartozkodási helyeken pedig a pompás hotelekben előre rezervált szobák várják. Az utazást a Menetjegyiroda egyik legtapasztaltabb és az utasok vezetésében teljeszen szakavatott főtisztviselője kíséri, a tartozkodási helyeken pedig (Milano, Genua stb.) intelligens helyi vezetők magyarázzák az érdekes látványosságokat. Részletes prospektust szívesen küld az érdeklődőknek az Aradi Közlöny kiadóhivatala és a Központi Menetjegyiroda (Budapest, Vigadó-tér 1.)

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Magnás-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

Smocking, frak, jaquet és
szalon öltönyök
készen és mérték szerint
kifogástalan kivitelben.

NEUMANN M. ARAD

cs. és kir. udv. szállító
FÉRFI-, FIU- ÉS LEÁNYKA RUHA-
TELEPE.

— Virágdísz a vesztőhelyen. Idősb Sepsi Pál marosvásárhelyi ügyvéd elhalálozott és végrendeletének végrehajtója ma a város tanácsának azt írta, hogy hatszáz koronát hagyományozott az aradi vesztőhelyre oly céllal, hogy abból állandó virágdíszsel vegyék körül a sírhelyet és október hatodikán koszorút helyezzenek arra.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi izr. népkonyha részére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Neuman Alfréd és neje 50 K, Löffler Jakab, Herz Andor dr. 20—20 K, Schreier Viktorné, Tenner József, Fodor Gyuláné, Kovács Jakabné, özv. Kohn Henrikné (Ménés), Neumann Hermanné, Wallfisch Armin 10—10 K, Széchenyi gőzmalom 1 zsák lisztet, Brasch Simon 250 l. tejet adományozott, mely szives adományokért ez uton fejezi ki hálás köszönetét az elnökség. — A védasszonyi tisztet a jövő héten dr. Székely Inigóné, Weisz Márkusné, Kovács Marcolné és H. I. Jász Jenőné urasszonyok töltik be.

— Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet. Petőfi-utca 1. szám alatt, 1910-ik évben a 29. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egylet tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beiratkozni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig. Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet. (Petőfi-utca 1.) 204

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Január 31-én persaszőnyeg raktáromat felosztatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. Schwarcz Zsigmond. 275.

— Szabó féle pármal ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy órága külföldi szappant vesyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedüs Gyula cégeknél. 268

— Lettar előtt mindennemű áruk mélyen leszállított árban lesznek eladva. Különösen női táskák, utazó-bőröndök s mindenféle pénz, szivar- és cigarettatárcák, utazó-készletek és színházi látások, stb. Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy-tér 15. 257.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hússal borítja azokat.

Azonfelül — és ez az, amit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírní arra, hogy a

5741¹⁰

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

bevegye, mert kellemes, tejfeles ize van. A gyermek megemésztí, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 60 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegy: — a halaszt — várjuk úgy lemebe venni.

TARKASÁGOK.

(A vak koldus.) Ismeretes, hogy a koldusok a legkülönbözőbb raffinériával szokták kikönyörögni a mások zsebéből a filléreket. A legközönségesebb mód az, hogy sántának, vagy vaknak, esetleg némának tettetik magukat. Green Nándor aradi főkapitány, a koldus és csavargó világ hívatásos szakértője mesélte, hogy legutóbb egy hirhedt koldusra akasztva meglátott egy táblácskát ezzel a felírással: „En vak vagyok.” Ugyanez a koldus néhány nap mulva nyugodtan, behunyt szemmel állt az utcasarkon és a kalapját a kezében tartva, könyörögve fordult a járókelőkhöz:

— Szegény világtalan teremtsenek adjanak egy krajcárt!

Green jól megnézte a szegény világtalant és megint fölfedezett rajta egy táblácskát ezzel a felírással: „En sánta vagyok.”

— Hiszen maga nem vak, hanem sánta, — mondta neki a kapitány. — Nézze csak meg a tábláját.

— A „vak” kinyitotta a szemét és szörnyűködve látta a mellén lógó táblát.

— Az a gazember, a fiam, rosszul akasztotta rám, — mondta.

Azzal megfordította a táblát, amelyen ez állott: „En vak vagyok.”

Ezt a notórius alakot a minap egyik Salacz-utcai házban igazán föltűnő stiklije miatt átadták a rendőrnek. A stiklije ez:

Bement a házba és ott hangosan kiáltott s közben biogett is:

— Szegény világtalan koldusnak adjanak pár hatost.

— Hiszen maga sánta.

— De a társam vak, — mondta a koldus.

— Hát hol van a társa?

— Odakint van a kapu előtt; nézi, hogy nem jön-e rendőr.

(Az öreg kisasszony.) Ez a história egy eladósodott ifjúról és egy házasságközvetítőről szól. Az ifju mindenáron, de lehetőleg a legmagasabb áron meg akart nőülni. Ennek lebonyolításával megbizta Arad legjobban ismert házasságközvetítőjét, aki két nap mulva boldog mosolylyal jelentette:

— Megvan, megvan, megvan.

— Halljuk!

— Örrriássai parti! Sok pénz. Előkelő család.

— Mondja meg már végre, hogy ki az a hölgy?

A rózsaláncok proviziós hordozója megmondta, hogy ki az a hölgy, akit az ifjunak szánt.

— Ugyan menjen, — szolt a vőlegényjelölt.

— Talán nincs elég pénze?

— Pénze van, de az a nő olyan öreg, hogy ha férjhez menne, akkor azonnal unokái születnének.

(Az örült-fogás.) Egy földesur sógora csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki a Lipótmezőről. Azt mondták rá, hogy kigyógyult a betegségéből, de bizony alighogy visszatért a sógora kastélyába, újra kitört rajta az örültség.

Belátták, hogy itt tovább nem maradhat. Vissza kell vinni a Lipótmezőre. Igen ám, de hogyan? Amnyira örült még se volt, hogy a maga

szántából visszament volna oda, ahol egyszer már megkinozták. A szokásos cselogások sem használtak volna, mert már voltak tapasztalatai e tén. Végre kifundáltak valamit. Az ebédnél az ispán egyszerre föluggrott és a szeméit vadul forgatva hörögte:

— Leharapom a világ orrát!

Rémület volt rá is nézni. Az ajka turta a tajtékot és a kezei vadul handabandáztak. Az örült meghökkenve meredt rá, aztán részvétellel mormogta:

— Ez bizony megörült!

Az egész társaság nagy rémületet mutatott, csak az örült őrizte meg a hidegvérét. Főlényesen mondta:

— Bizzatok csak rám. Majd én elbánok vele.

Persze, hogy erre az ajánlatra nyomaban lecsöndesedett az ispán. Az urnó pedig a kezét tördelve, zokogott:

— Jaj, jaj! Be kellene vinni a Lipótmezőre! De ki vigye be? Ki vigye?

Az örült nagylelkűen válaszolta:

— Hát tudjátok mit? Én beviszem! Én ugyanis ismerem már oda a járást!

Hiszen épen csak ezt akarták. Az ispánt föl-pakolták az örülttel együtt a vonatra és az örült folyton biztatta:

— Csak jól viselje ám magát, mert különben majd megtanitom!

A kupében aztán nagyon sajtáságos dolgok történtek. Az örült el kezdte kifejtteni az ülés párnáit, kiszedte belőlük a lószórt és szakált csinált belőle magának. Az ispán csillapítani próbálta, de az örült megvetően rákiáltott:

— Hallgasson! Még maga mer beszélni? Maga — örült!

— Így értek végre a Lipótmezőre és az örült diadalmasan mondta az orvosnak:

— Betegget hoztam!

Nagyot csodálkozott aztán, amikor mégis öt csukták be, nem az ispánt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az iskolaegyesület közgyűlése. Több ízben beszámoltunk az Országos Magyar Iskolaegyesület működéséről és nemes céljáról, szö-löttünk az aradi fiók megalakításáról és jövő működési köréről. Az aradi fiók ma délután 5 óráker tartotta meg a városháza kistermében választmányi gyűlését, melyről a következőkben számolunk be: Az ülést Lőcs Rezső elnök nyitotta meg s lelkes szavakban ismertette az egyesület törekvését, az aradi fiók működési körét. A lelkes, tartalmas beszéd mély hatást keltett a jelenvoltakban, kik megéljeneztek az agilis elnököt. Az elnök szóvá tette a katonai analfabéta tanfolyam szervezését, melyet teljesen a fiókgyűlés intéz el saját hatáskörében. Erre vonatkozólag Kovács Vince megjegyezte, hogy ilyenmü rendeletet 1907-ben kibocsátott a had- és honvédelmi miniszterium s a katonai parancsnokság fel is terjesztette ama tanítók neveit, kik ezt az oktatást elvállalják. Ezt azonban a D. M. K. E. szervezi. Az egyesület által szervezett tanfolyam oktatóit nagyobb mértékben honorálja az Iskolaegyesület. Az egyesület főjegyzője lemondott állásáról s a választmány Hank Albert városi számtisztet választotta meg főjegyzőül. Lőcs Rezső elnök szólott a női választmány szervezéséről is, melyhez a jelen voltak örömmel hozzájárultak. Az elnökség a női választmány ügykörét is

Uj sajt, vaj, és csemege üzlet!

Ajánlom az igen tisztelt uriközönség szives figyelmébe Weitzer János utca, uj leányiskola épületben megnyilt sajt és delicatesse üzletemet, hol mindennemű sajtok, halneműek és csemege olajokat nagyban és kicsinyben, ugyszintén bor-, pezsgő, cognac, liquerök és mindennemű finomabb pálinka feléket eredeti dugaszolt üvegekben állandóan raktáron tartok, legfinomabb minőségekben, legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Szives pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel

Schultz Lajos, csemege kereskedő

— Kivánatra árjegyzéket díjtalanul szolgállok. —

Telefon szám: 733.

megjelöli. Az egyesület pénzügyi perselyeket helyez el, hogy ezzel is növelje anyagi alapját. Jelentette az elnök, hogy Szendrey Mihály szinigazgató magára vállalta a legnagyobb előzetes költséggel a 23. iki matiné műsorának egybeállítását s bármikor rendelkezésre áll, amikor hazafias dologról van szó. Szólásra emelkedett Adler Andor is, ki rövid, hazafias beszéd kíséretében a fiók-egyesületnek ötven koronát ajánlott fel, amely tettét megelégedezték.

(*) A turista egyesület olaszországi nagy útja. Alig bocsájtotta ki a turista egyesület az olaszországi kirándulás élvezetes programjának ismertető füzetét, máris tizenketten jelentkeztek arra, köztük Sziléziából és Romániából is. Hogy az egyesület nemcsak leírásban, de képekben is megismertesse a kirándulókkal az elaszok klaszszikus földjének megtekintésre kijelölt pontjait és azok remekeit, későbbben felolvasásokkal kísért bemutatásával ismerteti a kirándulást. E képek Kerpel Izó és Ingusz I. és fia könyvkereskedéseinek kirakataiban lesznek bemutatva. E képekből minden héten más-más sorozat látható. E könyvkereskedésekben a kirándulás részletes programja díjtalanul megszerezhető.

(*) Az Aradi Filharmonia Egylet e hó 26. án, szerdán este 8 órakor a Fehér Kereszt külön termében közgyűlést tart a következő műsorról: Elnöki megnyitó, tisztikar jelentése, lemondása, új tisztikar választása és esetleges indítványok.

(*) Az „Aradi Jogász-Egylet” előkészítőbizottsága felkéri mindazokat, kik taggyűjtő iverket még be nem küldötték, hogy ezeket az iverket Schütz Henrik dr. ügyvédi kamarai titkárhoz haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek.

(*) A Munkásképzés. Az Országos Magyar Iskola-Egyesület munkásképző intézménye vasárnap, január 16-án délután 4 és fél órakor a Weitzer János-utcai polgári iskola rajztermében nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor: 1. Költemény. Szavalja: Siebig Béla főgimnáziumi VIII. osztályu tanuló. 2. Szakelőadás. Urániától. Felolvassa: Berecz Károly tanár, a képeket Matusik Márton tanár vetíti. A belépés díjtalan; a terembe csakis felnőttek léphetnek be. Az előadás 4 és fél órakor kezdődik.

(*) Az Aradi Állatvédő Egyesület pénteken délután tartotta a városháza kistermében ez évi közgyűlést, Lukácsy Lajos elnöklete alatt. A vezetőség által bemutatott évi jelentés tudomásul vétele után, az elnök meleg szavakban emlékezett meg a korán elhunyt Horváth Kornél dr. aradi orvosról, aki az állatvédelem terén kifejtett munkásságával, országos nevet szerzett magának. Egyben közölte az elnök, hogy az elhunyt emlékére az Állatvédő Egyesület céljaira 200 korona adományoztatott, mely Horváth Kornél dr. emlékére alapítványilag fog kezelteni. A közgyűlés során Baross Ferenc dr. főszolgabíró, Abray Lajos kereskedelmi iskolai igazgató, Róka József pénzügyigazgató, Kovács Vince városi tanácsos, Nagy Orbán dr. titkár stb. szólaltak föl és több, az állatvédelem humánus céljait szolgáló indítványok elfogadása után ez ülés véget ért. Az egyesületnek ezidőszereint 200-nál több tagja van.

(*) Városi segély az állatvédő egyesületnek. A tanács az állatvédő egyesület kérelmére száz korona segélyt folyósított és megengedte, hogy az Andrássy- és Boros Béni-téri fák tetejére helyezhessen el az egyesület fészekodukat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gróf K. ur Budapest. Szives készségeit köszönjük, de sajnálatunkra már elkéselt a fölhatalmazás.

A legjobb kutya-lepény

volt és maradt a **Fattinger-féle kutya-lepény,** amely az összes tápszerek közül a legjobb összetételű és tápanyagban gazdag. — 50 kg. 23.— K. 5 kg: bórmentve 3.20.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit kölyök-kutyák részére. 50 kg. 26.— K. 5 kg. bórmentve 3.50 K. Árjegyet két bórmentve küld.

POLSTERER H. (Fattinger-szabadalmazott kutya-lepényének és baromfitápszereinek gyára)

WR. NEUSTADT (Bécs-Ujhely.) 300-nál több első díj. 6901

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 15.

Végre téli időt kaptunk havazással, igaz ugyan, hogy határozott hidegről nem irbatunk, azonban tekintve az időjárás változatos ágát, most már fagyra is számíthatunk.

A vetések eddig jól állanak. Hogy továbbra is így maradnak-e, az attól függ, hogy milyen idő lesz ezután?

A gabonaüzlet, irányzatában a szilárdság — azt mondhatni állandósult.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 15

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat gyenge, vételkedő nincs, üzletellen.

az árak 50 fillérként számítva:

	Déli árúlat	2 órai árúlat
Tengeri 1910. májusra	6.74—6.75	6.75—6.76
Buza 1910. áprílisa	14.30—14.31	14.33—14.34
Zab 1910. áprílisa	7.66—7.67	7.66—7.67
Róza 1910. áprílisa	9.94—9.95	9.93—9.99
Buza 1910. októberre	11.96—11.97	11.97—11.98
Buza 1910. májusra	14.07—14.08	14.11—14.12
Köcs 1910. októberre	8.96—8.97	8.99—9.00

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	673.50
Magyar hitelrészvény	792.—
Allamvaes	739.—
Városi villamos vasúti részvény	332.—
Köszvi vasut	673.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 156—60 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 156—160 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 156—158 fillérig.

Sertéselészám: január hó 12. napján volt készlet 22392 darab, január 13. napján felhajtott 527 darab, jan. 13. napján elszállított 211 darab, január 14. napjára maradt készletben: 22,707 darab. A hízott sertés üzlet irányzata nyugodt.

Felelős szerkesztő: **BOLGÁR LAJOS.**

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX VIZ
UDT-GYÖGYIT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, bugykos és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi fölerakat **POLLÁK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut II. 6921

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi január hó 16-án:

Délután 3¼ órakor mérsékelt helyárrakkal:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leó. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Polgár S.	Bogdanovic	Belinsky.
Valencienna	Zalai Margit.	Sivaine, neje	Gyórfi T.
Danilovics	Leóvei Leo.	Kromow	Nagyivan I.
Glavári Hanna	Dióssy Nusi.	Prisics, örnagy	Szabó L.
Rosillon	Boda Ferenc.	Pracovia	Benkőné.
Cascade	Gerő János.	Nyegus, irnok	Várnay Jenő.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Kiss Mihály bucsufelleptével;

A csikós.

Eredeti népszínmű 3 szakaszban. Irta: Szigligeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Karvasiné	Follinusné E.	Kiss Bálint	Kesztler József.
Ormodi Asztolf	Beregi S.	Rózsai, leánya	Zalai Margit.
Ormodi Bence	Dell Lajos.	Andris, bojtár	Ki s Mihály.
Szárnyai	Várnai Jenő.	Márton, csikós	Polgár S.
Torkos, jegyző	Kulcsár L.	Georges, inas	Leóvei Leo.
Vámos, rektor	Szabó László.	Labdacsné	Benkőné P.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910 január 16. án, vasárnap:

1. Az áruló bűnhődése. Dráma. — 2. Diszes társaság. Bohó at. — 3. Ele antidomitas. Látványos. 4. A főkényseg állomzata. Dráma. — 5. Esküvő. Humoros. — 6. Mezőgazdaság Erdélyben. Természet után. — 7. Bagosi a színházban. Humoros. — 8. Elveszett gyermek. Dráma.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

Előkészítőben:

A levegő meghódítása.

3 felvonásban. Számos vetített és mozgófényképpel.

NYILTÉR.

Ö-idektől fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket szappan a legjobb szer a fog és szájmossa sásra is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Erthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az inyt nem marja, mégis erősen disinfiál, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg, tartósan üdítő hatása eljut a fogközők legelrejtettebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára gyógytárakban 1 kor. Kapható: gutori Földes Kelemen ur gyógyosztárában, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában, Aradon.

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék gelyóhoz címzett áruházában

József főherceg-ut II. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trickó áru szükségletét.

Gyermekjáték félárban.

MOLLY!

BIKÁTOROK-VEDEK

3 NAP ALATT!
bársonypuha és habfehér kezei lesznek, ha a "MOLLY" kézfinomítót használja.

Előkelő vegyészek és kozmetikusok igazolják, **MOLLY** kézfinomító a jelenlegi kor legtokéletesebb kézápoló szere. Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár és szélküldés:
HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 394. sz.

Telefon 394. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. január hó 15.

Keresünk:

Aradra: 1 a magyar és német nyelvben teljesen jártas irodistanót.

Vidékre: 1 irodistát, 2 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és fűszer, 3 vegyes és 2 rőfös szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Ajánlunk:

1 mérlegképes könyvelőt, 1 irodistanót, továbbá 8 fűszer és csemege 2 vegyes, 2 rőfös és dívat, 2 vas és fűszer és 3 fűszer és rövid szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Képpich Zsigmond
titkár. igazgató 301

GÉPÉSZ

szakavatott, megbízható munkaerő, vidéki nagy iparvállalathoz kerestetik. Ajánlatok „Biztos állás” jellegére a kiadóhivatalba kéretnek.

726

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésesebb üveg, porcellán és meszőkészleiek. Nagy választék függő és asztali lámpákból.

Legújatnyosabb forrás 321

figurális dísz tárgyakból. Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyancsak elsőrendű evészközök.

Képkeretekből

óriási választék, több mint 400 új izléses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrássy-tér 20. szám (Fischer Eliza-palota.)
Megyei és városi telefon szám 568.

Nagy választék szép tombola tárgyakból.

A következő

ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szomorj: Az isteni kert, Ignotus: Kísérletek, Csergő: Levelek, amiket meg nem írunk, Ady E.: Szeretném, ha szeretnének, Lagerlöf Z.: Az antikrisztus csodái, Heltai J.: Irók, színésznők és más csirkefogók. Mo nár F.: Lilium, Cholnoky V.: Tammuz, Pakots I.: Madam Napoleon, Williams A.: Korunk találmányai, Vrabély Á.: Vigabbnál vigabb történetek, Malting M.: Az első konzul regénye, Szomaházy I.: Lila test, sárga sapka, A ma krónikája, Molnár F.: Ketten beszélnek, Kenedi: Az élet könyve, Kupcsai: A boldog ág kis kávéja, Feuillet: Szibill története, Ignotus: Följegyzések, Egó: Pest és pestiek, Connan Doyle: Három harctéri tudósító, Hercz-g F.: A királynéfitárja, Biró Lajos: A diadal és asszony, Kenedi Géza: Szociológiai nyomozások.

Németben: Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste Miss Mowbray, Cerri I.: Evos Aphrodite, Jakobsen: Die Lore am Tore, Höcker: Ich gralle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis, Kipling Rudyard: Lang Latte & Genossen, Gersdorf: Anna Monikas Launen, Brandenfels: Madame Nett, Erhard E.: Die Lehnjungfer, Zemlak S. Der unreine Geist, Ida Boy Ed.: Nichts über mich, Fischer W.: Die Freude am Licht, Kahlenberg: Sp elzeug, Hartwig: Der blaue Diamant, Werner: Siegwart, Schobert: Ich gehe meine Strasse, Schubin: Miserere nobis, Jerusalem Elise: Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer Hemer.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy fizetankint 14 fill.

Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbe Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal, Weiner: Néger smokk, Szabad-e pomenet? Darewsky: Ön ez a nő? Szepessy: Züllő nóták, Albini: Bátor Trenk. Sajó: Üres a tészek, Raimann: Tipp mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia. Sas Náci: Asszony nóták, Balázs: Valakinek muzsikálnak, Huszka: Rébusz báró, Lehár: Fürstenkind, Weiner Oh Löwinger. Nougay-e, de jó.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,

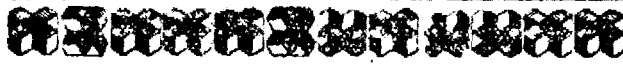
381 könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

Ködhőség, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy** ^{féle} _{pekete-fü} cukorkánál
 Vasárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van
1 doboz 60 fillér. 5786
 Csak RÉTHY féét fogadjunk el!

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14 sz. Hermann-palotából
 jelentékenyen megnagyobbítva
Boros Béni-tér 2. szám
 saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben
áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkor legjutányosabb árakon
elsőrendű Magyar és Porosz bányákból kőszén és kokszt, kovács kőszén
 Jól kiégetett, pormentes
Bük-faszén.

Szállitmányainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban, a miniszteri és főkapitányi rendelet szerint teljesítjük.

Becsés rendelményeit új irodánkban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon agy

Telefon szám 139.
 kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgáltatunkról biztosítva, kitünő tisztelettel! 541

Kneffel Károly és fia
 szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

DFAFF

varrógépek
háztartási és ipari célokra.

★
Teljesen zajtalan járás.
Kedvező fizetési feltételek.
★

Minden egyes varrógépet a legmesszebb menő jótállás.
Számtalan elismerés helybeli iparosoktól a gép jószágára.

Egyedüli képviselő
Hammer Vilmos
 műszerész
 r. Szabadság-tér 7. sz.
 Telefon szám 98.

325

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyított háziészere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított küszvényénél, csúsznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
 Főraktár: Török István gyógyszerésznél, Budapest.
 Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országház”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.

327

Kikellirtani

a kereskedővilágból azt a naiv hitet, hogy ma, a mikor olyan nagy versengés folyik az üzletek között, hirdetés nélkül is lehet boldogulni. Minden törekvő kereskedő hirdetsen, még pedig az

ARADI KÖZLÖNY-ben,

a melyet több százezer ember olvas minden nap.

MEGHIVÁS

az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság által,
 folyó évi január hó 30-án, délelőtt 10 órakor,
 saját helyiségében tartandó

40-ik évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1909. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Az igazgatóság javaslata a részvénytörvény felemelése tárgyában:
  - a) a külön- és rendes tartalékalapból történendő befizetés,
  - b) új részvények kibocsátása után.
4. Az alapszabályok 3., 7., 8. és 79. §-ainak módosítása.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbíróóság által netalan kívánt alapszabály módosításoknak saját hatáskörében történendő eszközzése és ezeknek bejelentése iránt.
6. Az igazgatók, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, a kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi január hó 29-én déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letétmenyenzni szíveskedjenek.

Ujarad, 1910. évi január hó 14-én.

(Utányomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Könyvkötészetünkben
 tanulóleányok
 3 korona kezdőfizetéssel
felvétetnek.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
 és
maculatura
 jutányos áron
eladó.

Meghívó

a „Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság”

XXII. évi rendes közgyűlésére,

mely 1910. évi január hó 30-án (vasárnap) délután 3 órakor fog megtartatni Borosjenőn az intézet helyiségében.*

Tárgysorozat:

729

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 részvényes választása.
  2. A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a tiszta nyereség mikénti felosztásáról szóló indítvány tárgyalása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
  5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása.
- Borosjenő, 1910. január 13.

Az igazgatóság.

* 24 §. Szavazati joggal a közgyűlésen csak az bír, a ki részvényét a közgyűlés napjának délelőtt 9 órájáig a társaság pénztárában le nem járt szelvényeivel együtt letette és a közgyűlést megelőzőleg már egy hónappal nevére iratott a részvény.

Az előterjesztendő 1909. évi eredeti záró-mérleg és veszteség- és nyereség-számla az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt t. részvényeseink által bármikor megtekinthetők.

Mérleg-számla.

Vagyon.				Teher.			
f. l. sz.	Kor.	f.	l.	f. l. sz.	Kor.	f.	l.
4			25065	83	17	Részvénytőke... ..	120000
2 és 8			1715800		14	Tartalékalap	150000
10			291659		1	Takarékbetét	1288191
11			287992	97	3	Telepítvény (vizesszám. váltó)	724365
13					12	Letét	101290
	6000				5	Függő (elszámolatlan tételek)	9832
			101290		18	Fel nem vett osztalék	57
					6	Óvásdíjalap	804
19			50000		16	Átmeneti kamatok ...	35460
					21	Nyereség	47807
			2477307	30			30

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség.				Nyereség.			
	Kor.	f.	l.		Kor.	f.	l.
9			11304	02	7	Kamat	133289
20			57486	94			
15			16691	20			
21			47807	81			
			133289	97			133289
							98

Borosjenő, 1909. december 31.

Krizsán János, s. k. br. Solymosy Lajos, s. k. Karton Aladár, s. k. Csillag Vilmos, s. k.
főkönyvelő. ig. elnök. vezérigazgató. pénztárnok.

Dr. Csillag Ignác, s. k. Fejér György, s. k. Schreyer Jakab, s. k. Vertán Ernő, s. k.,
ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Jelen mérleg-számlát, valamint veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, s mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Dr. Gyarmathy Ernő, s. k. Frisch József, s. k. Strasser Péter, s. k. Takács Béla, s. k.
fel. biz. elnök. fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Mellékkeresetre

tehetnek szert oly vidéken lakó egyének, kik

eredeti sorsjegyek

eladásával foglalkozni óhajtának. Ajánlatok „HUNGARIA” jelige alatt Blockner J. hirdetőirodájába Budapest. IV. Sütő-utca 6. intézendők. 6932

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszertárára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 591

Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és drágakövek tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyaradi

ó és pecsenyeborok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 441

ARADON,

Doák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Mindenki azt tapasztalta, hogy a test- és arcápolásnál nélkülözhetetlen a

Rogátsy-féle magyar

Pipere-Borax.

Egy kevés a mosdó- vagy fürdővízbe hirtve, úde, bájos és ifju arszint kölcsönöz. Hamvas, friss és ruganyos lesz a teste. Barázdát, ráncot, mitessert, szepiöt, májfoltot, és minden arctisztatlanságot eltávolít. Száj- és fogápolásnál a szájbüztelvényi és vakiót fehér lesz a foga. Láb- és testizadást nyomban megszüntet. Szemgyuladást és ot-rokfájást azonnal gyógyít. Nyaralásnál a talajvizet fertőtleníti és megpuhítja. Gyermekekápolásnál a testet edzi, elősegíti a vő-keringést és a sebeseidat elmulasztja. Fehérneműhöz a mosásnál használva gyönyörű fehér lesz és nem rongja. Vasalásnál tükkör-fényű és sima lesz a fehérnemű.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér. — Próbadohoz 15 fillér.

— 10 nagy doboz rendelésnél bérmentve. —

Pipere borax-crém 1 kor. — Rogátsy boraxszappan 50 fillér. — Rogátsy Pipere borax-powder 1 kor. 20 fillér. borax-fogorém 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Készíti:

Rogátsy Kálmán drogériája

BUDAPEST, VII. Rákóczi-ut 10. szám.

Csak Rogátsy névvel valódi. 451

KOLARITS NÁNDOR
TEMESVÁRT.

Délmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézete
 Ajánkozik az újonnan kinevezett valamint a m. kir. honvédséghez áthelyezett 359

tartalékos tiszt uraknak
 mint legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezekedik.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
 Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány és gombkötő áruk nagy raktára.

391 Rendelések a legizlésebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

Értesítés!

Van szerencsém a helybeli és vidéki kereskedő urak b. figyelmét felhívni arra, hogy műhelyemet teljesen újonnan felszereltem, ahol mérlegeknek újonnan való készítését, de különösen mindentéle

mérleg javítását,

valamint súlyok pontosítását a lehető legjutányosabb áron elvállalok.
 Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, tisztelettel 635

Benkő József
 Fejsze-u. 39.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden esetre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 300 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem. 629

Műlvanos kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
 ARAD,
 Deák Ferencz-utca 28 sz.
 Telefon szám 65.

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

OLLA
 Gummi kő-lőnlegesség
 A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gummi óvász
 Kapható minden gyógyszerárban és drogériákban.
 555
 Kéretelje azonban, hogy a szállítója önnök csak OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű olány utánzatot mint „ép oly jól” felcírást. — Az előírt helyek kimentelését, árjegyséket és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az OLLA gummióvászár Wien II/124. Praterstrasse No. 22. 57.

Szabó Testvérek és Kleiber

kocsigyártók

ARAD, Kápolna-utca 26. szám.

(A tüzoltó laktanya átellenében.)

Van szerencsénk Arad és vidéke igen t. közönségét értesíteni, hogy **Araden, Kápolna-utca 26. szám** alatt a mai kornak megfelelően berendezett

kocsigyártó műhelyeket

nyitottunk. 439
 Ugy a fővárosban, valamint az ország több nagyobb városában s legjelesebb kocsigyáraiban szerzett számos évekig tartó tapasztalataink után előre is ígérhetjük, hogy műhelyünkben kizárólag elsőrendű munkák készülnek.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, u. m.: minden alaku új féderes és féder nélküli koc-ik készítését a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, valamint azoknak szakszerű javítását mindennemű kovács-, kerékgyártó-, nyerges- és fényező-munkákat jutányos áron, továbbá készítenk mindennemű gazdasági eszközöket és szakszerű lovaslást

Kész kocsit kapható.

Magunkat a t. közönség b. pártfogásába ajánlv. kiváló tisztelettel

Szabó Testvérek és Kleiber kocsigyártók.

Értesítés!

Van szerencsénk egy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Aradon, Bockó-utca és Haltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben** egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasalóintézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, férfilingeket és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosóda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb meglepedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa tulajdonosok. 494

Rheuma
 küszvény, ischia, idegbetegeknek készsége. Ingyen tudatom levélben, hogyan szabadultam meg ezen kínos szenvedéseimtől. 6881
Carl Bader, Isfertiffen (Bayern.)

Dávid Péter beton építési vállalata

Trombita-utca 19. sz.
 Elvállalok granit. terázó és beton munkákat, valamint beton csatornázásokat, víztartányokat, gép-alapzatokat, cementhordókat, cementjárdafolyosók és fürdőszobák elkészítését a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig is készítik. 571

Tisztelettel
Dávid Péter.

NIGRIN

Ha a bőrnek nagy tartósságot óhajt adni, úgy kérje világosan a Fernolendt-féle **Nigrin**-t, mely gyorsan a legpompásabb fényt adja. — Mindenütt kapható. 6871
St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.
 A gyár már 77 év óta fennáll.

SCHAUMANN Gyomorsó.

az ő összetételeiben megjavítva, 30 év óta a legjobb eredménnyel használtatik. E szer a legjobb mindennemű gyomor- és bélbajok, étvágytalanság ellen. Nélkülözhetetlen az emésztés fenntartására és szabályozására. Aki soványodni akar, használjon naponta kétszer gyomorsót. 6991
 1 dohoz ára 1 K. 50 f. Naponkénti széküldés legalább két dobozontként utánvétellel. — Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Főraktár: **Julius Schumann** vegytisztító laboratóriumában, **Stockerau (bei Wien.)**

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szőpítő szere, az egész világon el van terjedve.
 Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.
 Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.
 A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-zappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:
Földes Kelemen laboratóriuma
 ARADON. 361

Nem kell London. Nem kell Paris
 Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mértékűen
CIPÓKET

urak és hölgyek részére
SEELINGER UTÓDA
 orthopéd és divat cipészetében
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szűk különös figyelmébe ajánlom orthopéd győgyölőimmet, melyek meggátolják a lábfej fejlődését. Gyermeknek, ugyisint felnőttnél nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés igazol. Készítik a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megröndöléseiket kérve teljes izstetllettel

SEELINGER UTÓDA 397
Brecska Károly
 volt állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Eladásra kerül

nagymennyiségben sima és gyökeres

Ripária Portális

és Rupestris Monticola

alanyvessző,

ugyszintén ily alanyokon készült első osztályu

gyökeres fásoltvány

a legkitűnőbb **bor- és csemegeszőlő** fajokban. Továbbá eladunk többféle fajban egy- és két éves **gyökeres hazai szőlővesszőt**. Megkeresések közvetlenül hozzánk intézendők:

Badacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, TAPOLCA.
(Balaton-vidék.)

358

Gondos anyák

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta kellemes ízű Hajós-féle

Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szívesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az étvágyat még fokozza. Ára egy üvegnek **2 korona**. Óvakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagaganatok

elmulasztására **Fagyviszke-**
tegség biztos megszüntetésére

legjobb szer a „**Frigin**“. Ára 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér**.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „**Melogen**“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete szíre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona**.

Kitűnő amerikai

gummi

a „**Miter**“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona**.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben.

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tökölly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Furray-u. 2b. sz., Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonló gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, hímzéseket, csipkéket, keztüket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujonnan felszerelve, mindenemű maré anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműket, de főleg gallérokat, kézelőket, férfi ingeket stb., melyek modern fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szíves megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és fia.

431

Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

A Petőfi-utca 10. számú

egészen újonnan épített házban 2—3 és 5 szobás

Lakások

bérbe adandók.

Valamint egy nagy pince is kiadó.

Valamennyi lakás teljes komforttal, fürdőszobával, parkettával és megfelelő mellék-helyiségekkel van ellátva.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál
Martens Lujza ö nagysága, Batthyányi-
utca 31. I. emelet.

Olvasóinkat

tisztelettel

kérjük

bevásárlásaiknál

lapunkra

hivatkozni.

1910. január 16.
Könyvkiadás.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZ.

Betű-
tömítőde.

minden berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt. A nyomdát minden munkát gyorsan, pontosan és a legmodernebb kioldásban a legkisebb költséggel készíttetik.

NYOMDÁJÁT,

Eljegyzési és esküvői kártyák, pontos és csinos kioldásokban.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre 24 korona.
3 hónapra 8 korona.
Vidéken:
1 évre 28 korona.
3 hónapra 10 korona.

Eszközbeszerzési telefon 337.
Kiadóhivatallal 161.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetőknek felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 23. szám.
— Telefon szám: 181. —

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Ha nem rovatban minden más egyeztetésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 6 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 30 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüsttárgyakat kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 508

Kázikisasszonynak

vagy gyermekek mellé ajánlkozok jobb családból való urileány. Cim a kiadóhivatalba. 744

Segéd könyvelő

kerestetik vidéki irodába, ki az összes irodai teendőket járta. A családnál teljes ellátásban részesül. Jó házból és feltétlen megbízható kisasszonyok bővebb felvilágosítást Färber Lajos cégnél, Arad nyerhetnek. 748

Gazdasszonynak

ajánlkozok magányos urhoz vagy urnőhöz fiatal, intelligens nő, a ki a háztartás minden ágában tökéletesen járta. Cim a kiadóban. 742

Székvizgyár eladó.

Cim a kiadóban. 741

Egy jóforgalmu

italmérő üzlet más vállalat végett azonnal eladó Deák Ferenc-utca 42. Értekezhetni ugyanott. 738

Egy szövet costüme

és egy alkalmi selyem princesse eladó, tudakozódhatni Batthyányi-utca 27., házmesternél. 737

Kiadó

két szoba, irodának is alkalmas, József főherceg-ut 12. sz. a. II. emeleten azonnal kiadó. 723

3 szobás lakás

fürdőszobával, elköltözés miatt azonnal kiadó Kossuth-u. 46. 734

Kifűnő világosi hegyibor

literenként 26 kr.-ért és óborok legjutányosabb áron kaphatók Poppé Sándornál Anlich Lajos-utca 8/a. 459

Rádial-ut 10. szám

és Bercsényi Miklós-utca 29. szám alatt lévő két adómentes emeletes bérházak eladó. Bővebbet Klein József tulajdonosnál. 521

Raktárnak

vagy műhelynek alkalmas száraz helyiség utcai bejárattal azonnal kiadó. Bővebbet Hassinger-utca 5. 211

Divánok, Ottománok

I és II. réti matracok, levarott szalmaszakok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél Lázár Vilmos-utca 1—2. 111

Eladó ház

Kasza-utca 3. és Demeter-utca sarkon 2 üzlethelyiséggel 8000 koronáért. Fűszer és kocsmá berendezés is eladó. Bővebbet az üzletben. 90

Le Carnaval Parisienne

5 féle jelmezalbum Aradon kapható: Ingusz I. és fiakönyvkereskedésében, Andrassy-tér 16. Telefon 517. 671

Csipekerést

(klóplizést) alaposan tanít lakásán felnőtteknek is, okl. kézimunkatanítónő, esetleg házhoz is megy. Flórián-utca 12. 230

Eladó

Erdélyi-utca 5. számú ujonnan renovált ház, mely áll 2 lakásból, 3 szoba és 2 konyha s minden mellékkeliségekből. — Bővebbet ugyanott. 216

Bárki, értelmes iparos

és kereskedő is mérnöki oklevél s jó állást szerezhethet. Bővebbet Örfi József, Arad. 175

Gazdaasszonynak

ajánlkozok magányos urhoz fiatal nő. Vidékre is elmegyen. Cim a kiadóban. 355

Közvetítőnek

ajánlkozok intelligens fiatal nő, ki a gazdaság vezetésében teljesen járta. Cime a kiadóban. 871

Kerestetik

a főtéren vagy ahhoz közel eső utcákban egy modern, 4 szoba, fürdőszoba, cselédszoba és minden mellékkeliségekből álló lakás május 1-sejére. Ajánlatok "4 szoba" jelisével e lap kiadóhivatalába adandók le.

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok csaknem félárban. Rongált dobozu levélpapírok, farsangi jux-cikkek és álarok legnagyobb választéka. Legújabb társasjátékok. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 80,000 kötetes kölcsonkönyvtár. 80,000 kötetes zenemű kölcsonkönyvtár. Nagyvásztéku antiquarium. — Kerpel Izé, könyv és papírkereskedése Aradon Andrassy-tér 20 sz. Telefon 386. 625

Lakás kiadó.

Flórián-utca 5b. számú két új házban egy-egy különálló 3 és egy 4 szobás lakás fürdőszoba és minden mellékkeliségekkel f. é. május 1-re kiadó. Bővebbet Frick József építészeti irodájában, hol a helyiségek mérete, stb. kapható. 717.

Fiatal intelligens lakóúras

kerestetik egy szép külön szobába, hol teljes ellátásban részesülhet. József főherceg-ut 1. a városházzal szemben. Bővebbet a házmesternél. 722

A zsinagóga-épületben

levő több üzlet- és pincehelyiség árverés útján f. hó 16-án (vasárnap) d. e. 10. órakor a templomépületi I. em. tanácsteremben három évre bérbe adatik. Írásbeli zárt ajánlatokhoz, vagy a szóbeli árverés megkezdése előtt az ajánlati összeg 10%-a bánaépénzül deponálendő. A bérbeadás és árverés feltételei a jegyzői hivatalban megtekinthetők. Az aradi zsidó hitközség előljárósága. 725

Kiadó lakás.

Neuman-palota II. emeletén egy 5 szobás és egy 3 szobás modern lakás kiadó. Bővebbet Neuman-irodában. 724

Telefon 348.

Husserl Manó bádogos vízvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Főtéri bolt kiadó

Andrassy-tér 8. számú házban. Bővebb felvilágosítást ad az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás, 4—5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékkeliségekből állhat. Ajánlatokat lakás jelisével a kiadóhivatal továbbítja. 437

Megjelent

a Tolnai Világlapja új évfolyamának I—III. füzeté, valamint Tolnai nagyvilágtörténelmének negyedik kötete. Előfizethető évnegyedre vagy számonként. Krausz Paulin könyvkereskedésében. 511

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Polgári Hírlap-lával szemben.) 537

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely

Arad, Weitzer J-utca 2.

(Minorita-palota.) 539

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujonnan megnyitott

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok,

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 531

PÉNZ

amortizációs- és jelzálog

pénzkölcsönöket

10, 20, 30, 40, 50 és 65 évi visszafizetési időtartamra 4%, 5% törzskamattal,

földbirtokra és bérházakra legmagasabb kányadáig.

Személyhitelt váltók escomptálása által legrövidebb idő alatt eszközöl végül; 535

megbízás folytán mindennemű információt (értécsítéssel) szolgál,

„FORTUNA“

általános írtást és közéleti hírt. Aradon, József főherceg-ut 13. sz.

Martin János,

tulajdonos.